

SZIGETVÁR VÁROS

2017. ÉVI

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEI MÓDOSÍTÁSA

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

HELYZET-FELTÁRÓ, - ELEMZŐ, -ÉRTÉKELŐ ÉS

ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT

2-KÉ/2017.

2017. JÚNIUS

SZIGETVÁR VÁROS

2017. ÉVI

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEI MÓDOSÍTÁSA

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

HELYZET-FELTÁRÓ, - ELEMZŐ, -ÉRTÉKELŐ ÉS

ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT

SZAKÉRTŐ:

Lovasi Katalin

SZKV-vf/02-0675, SZKV-hu/02-0675

SZVV-3.1-02-0675

2-KÉ/2017

2017. JÚNIUS

SZIGETVÁR VÁROS
TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEI MÓDOSÍTÁSA
KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS
HELYZET-FELTÁRÓ, - ELEMZŐ, -ÉRTÉKELŐ ÉS
ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT

1. A környezeti értékelés kidolgozásának folyamata

1.1. Előzmények

A HÜBNER TERVEZŐ KFT. irányításával készül Szigetvár Város településfejlesztési koncepciója és szerkezeti terve a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiával és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezés sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 2012. évi Kormányrendelet) szerint.

Az épített környezet alakításáról szóló 1997. évi LXXVIII. törvény, az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Kormányrendelet és a többször módosított, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (Kvt.), valamint az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet szerint „a település egészére készülő településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat és szabályozási terv” esetén minden esetben környezeti vizsgálat készítése szükséges.

A környezeti értékelés elkészítése a tervezési folyamat szerves részét képezi.

1.2. A környezeti vizsgálat, környezeti értékelés munkarész módszere

Az általános követelmények figyelembe vételével a tervezési feladat sajátosságait szem előtt tartva a vizsgálat általános szempontjait a következők szerint rögzíthető.

- A **helyzetfeltárás** keretében történik a környezeti alapállapot és a jellemző környezetterhelések vizsgálata a hatályos előírások, követelmények tükrében.

A vizsgálatok során megállapításra kerül a településrendezés eszközeivel való elvárt intézkedések köre és egyéb környezetvédelmet érintő javaslatok.

- A tervezési folyamat követi a 2012. évi Kormányrendelet szerinti **helyzetelemzés** és a **helyzetértékelés** az 1997. évi LXXVIII. törvényben meghatározott településrendezési tervezési folyamatot, nevezetesen az önkormányzat által határozatban elfogadott településfejlesztési koncepció alapján a szerkezeti tervmódosítás előkészítését, majd a továbbtervezés során a helyi építési szabályzat és a szabályozási terv kimunkálását. A településrendezési terveket államigazgatási eljárásban történő egyeztetés és a lakosság, valamint civil szervezetek tájékoztatása, bevonása után a képviselőtestület önkormányzati rendeletben hirdeti ki.
- A **környezeti értékelés** során az államigazgatási szervek (előzetes, majd végleges egyeztetési vélemény), az érintett lakosság, és a szervezetek módosíthatják, javíthatják a terv minőségét, melyet a szakági tervezők integrálnak az egyes dokumentumokba. Ezért szükséges az államigazgatási szervek érdemi véleményének a megismerése.
- Az egyeztetési folyamatban esetleg bekövetkező véleményeltéréseket egyeztető tárgyalás keretében – kompromisszumra törekedve – kell tisztázni. A tervet készítő önkormányzat, illetve a tervező az eltérő vélemények fenntartása esetén indokolni köteles döntését.
- A környezeti értékelés készítésénél az önkormányzat meglévő és környezetvédelmet érintő, terület-felhasználásra hatással bíró tervei, statisztikai és környezetterheléssel összefüggő adatok, helyszíni ellenőrző vizsgálatok tapasztalatai, az államigazgatási szervek és közüzemi szervek előzetes adatszolgáltatásai, véleményei vehetők figyelembe.

A tervkészítésre, rendelkezésre álló időszak nem teszi lehetővé kutatások, ciklusok monitorizálását, így ezek bizonytalanságával készíthetők el a településrendezési eszközök.

1.3. A környezetalakítási, környezetvédelmi munkarész tematikája

A településrendezési eszközök készítői a jogszabályi követelményeknek, a megfelelő megrendelői akarattal egyezően készítették el a környezeti értékelést, amely egyben a környezetalakítási és környezetvédelmi munkarész is.

A terv dokumentálásakor, szerkesztésekor a tervezők maradéktalanul figyelembe vették a környezeti értékelés általános követelményeit.

A környezeti értékelés általános tartalmi követelményeit a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 4. sz. melléklete tartalmazza, amely a 2012. évi Kormányrendelet 2. sz. melléklete figyelembevételével alkalmazható a településrendezési eszközök kidolgozása során.

A településrendezési eszközök készítésével szemben támasztott követelmények figyelembe vételével, a fent rögzített általános módszertan alapján a környezeti értékelés részletes tematikáját a következők szerint rögzíthető.

1. A környezeti értékelés kidolgozási folyamata

Előzmények, módszertan, tematika tartalma, a településrendezési eszközök más részeihez való kapcsolódás, a kidolgozás egyéb szempontjai összefoglalása.

2. A településfejlesztés tervezésének célja és tartalma

A településfejlesztési elképzelések és tervek rövid ismertetése, a településrendezési terv összefüggése más tervekkel, programokkal.

3. A környezeti hatások értékelése, helyzetfeltárás, helyzetelemzés

3.1. A településrendezési eszközök készítése során figyelembe vett tervek és programok

3.2. A környezeti állapot értékelése és a településrendezési eszközök készítése során figyelembe vett meglévő környezethasználatok.

A talaj és a vizek védelme

A jelenlegi állapot elemzése, helyzetértékelése, a talaj- és vízvédelmi követelmények.

A levegőminőség védelme

A jelenlegi állapot elemzése, helyzetértékelése, a levegőtisztaság-
védelemmel kapcsolatos követelmények.

Hulladékgazdálkodás

A jelenlegi helyzet elemzése, helyzetértékelése, a
hulladékgazdálkodással szemben támasztott követelmények.

Zaj elleni védelem

A jelenlegi állapot elemzése, helyzetértékelése, környezeti zajvédelmi
követelmények.

Táj- és természetvédelem

A jelenlegi állapot elemzése, helyzetértékelése, a táj- és
természetvédelemmel szemben támasztott követelmények.

Épített környezet és kulturális örökség védelme

A jelenlegi állapot elemzése, helyzetértékelése, épített környezet
védelmével kapcsolatos követelmények.

4. A településrendezési eszközök alkalmazása esetén várható környezetet érő hatások, helyzetértékelés és alátámasztó javaslat

4.1. A településrendezési eszközök összevetése az országosan és helyi szinten
elvárható környezet- és természetvédelmi célokkal, követelményekkel

4.2. A környezetet érintő hatások előrejelzése, helyzetértékelés és alátámasztó
javaslat

A talaj és vizek védelme

A levegőminőség védelme

Hulladékgazdálkodás

Zaj elleni védelem

Épített környezet és kulturális örökség védelme

Táj- és természetvédelem

5. Javaslat a településrendezési eszközökhöz kapcsolódó közgyűlési intézkedésekre, monitorizálásra

6. Összefoglalás

1.4. A környezeti vizsgálat településrendezési eszközök más részeihez való kapcsolódása

A részletes vizsgálaton alapuló környezeti értékelés a településfejlesztési, a települési szerkezeti tervet és a szabályozási tervet megalapozó, elhagyhatatlan tervrészlete és kiemelt szerepkörű a környezetkímélő beépítések területfelhasználásai megállapításában és a helyi rendjének, szabályozásainak kialakításában.

A településfejlesztési koncepció, településszerkezeti terv az a településrendezési terv, amely meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését.

Az építés helyi rendjének biztosítása érdekében a települési önkormányzatnak az országos szabályoknak megfelelően, illetve az azokban megengedett eltérésekkel a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével, továbbá a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmével kapcsolatos, a telkekhez fűződő sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket helyi építési szabályzatban kell megállapítania.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a környezeti értékelés a településrendezési eszközök megalapozója, az eredmények szervesen beépülnek és meghatározói a településrendezési terveknek, illetve a helyi építési szabályzatoknak.

1.5. A kidolgozás egyéb szempontjai

A környezeti értékelés készítésekor, a környezetalakítási munkarész kidolgozásakor feltétlen figyelembe kell venni a tervek érvényességének időkorlátait is, valamint a magasabb szintű tervek (országos, megyei) hatályos követelményrendszerét.

A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A megváltozott országos és megyei területrendezési tervek is indukálják a felülvizsgálat elvégzését. A helyi építési szabályzatnak és a szabályozási tervnek a jóváhagyott településszerkezeti tervvel összhangban kell lennie, eltérés szükségessége esetén a településszerkezeti tervet előzetesen módosítani kell.

A követelményeknek megfelelően tehát a környezeti értékelést is tízéves időintervallumra szükséges meghatározni, melynek jelenleg hat év felett a környezetvédelmi tervi ellátottságok hiányában gyengeségek várhatók.

Különös figyelmet érdemel az Országos Területrendezési Terv (OTRT) figyelembevétele.

Az OTRT-hez készített stratégiai környezeti értékelés a város és térsége infrastruktúra hálózat tervei kialakítását meghatározta, így ezekhez kell alkalmazkodni a településrendezési eszközök készítése során.

2. A településrendezési tervek célja és tartalma

2.1. A településfejlesztési célok, elképzelések

A terület- és településrendezési tervezés célja, hogy a társadalmi-gazdasági igényeket szolgáló új terület-felhasználási módok javítsanak a társadalom életkörülményein, a fenntartható fejlődés pedig megkívánja, hogy mindez a meglévő nemkívánatos környezeti állapotokon való javítással történjen.

Szigetvár Város településrendezési eszközei készítése a környezetalakítási és környezetvédelmi vizsgálatának a fő célja – a tervezési folyamat szerves részeként – az elgondolások és a tervjavaslatok alternatívái környezeti hatásainak módszeres elemzése annak érdekében, hogy a rendezési terv és így a terület fejlesztése környezetbarát legyen.

A terv készítése során így figyelembevételre került, hogy a településen megvalósítható beruházások és azok funkciói, valamint az infrastruktúra kialakítása, fejlesztése révén a környezethasználat úgy legyen szervezhető és végezhető, hogy

- a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő;
- megelőzhető legyen a környezetszennyezés;
- kizárja a környezetkárosítást.

A környezethasználatot az elővigyázatosság elvének figyelembevételével, a környezeti elemek kíméletével, takarékos használatával, továbbá a zavaró hatások (zaj, hulladékkeletkezés) elleni védelemmel kell megvalósítani.

2.2. A település közigazgatási területének elhelyezkedése

Szigetvár a Dél- Dunántúlon, Baranya megyében, Pécestől 33 kilométerre nyugatra, a Zselic dombság déli és a Dráva- sík találkozásánál, az Almás- patak mentén fekszik. Közigazgatási területének legnagyobb része a Dráva- síkhoz tartozik.

A település térségében gyorsforgalmi út nem található, a Pécsről induló M60-as autópálya kb. 40 kilométerre fekszik a város határától. Szigetváron halad keresztül a 6. sz. a Budapest – Pécs - Barcs országos I. rendű főút. Szintén a településen belül csatlakozik a 6. sz. úthoz a 67 sz. Szigetvár – Kaposvár - Balatonlelle országos II. rendű főút. A 6. sz. úton a főváros Budapest, a megyeszékhely Pécs és a barcsi határátkelőhely Horvátország felé jól megközelíthető. A 67. sz. úton Somogy megye székhelye, Kaposvár és a Balaton érhető el. Szigetvárról indul a 6607. sz. Szigetvár – Kadarkút összekötő út, amely a folytatásában lévő 6618. sz. Nagybajom – Kadarkút összekötő úttal együtt hálózati jelentőségű mellékút, ebben az irányban a 61. sz. úton Nagykanizsa, míg a 68. sz. úton Keszthely érhető el. Szigetvárról még egy, a törzsúthálózathoz tartozó útvonal indul, az 5808. sz. Szigetvár – Drávafok összekötő út, amely az Ormánsági településeket fűzi fel.¹

Szigetváron a Pécs – Barcs – Gyékényes vasúti fővonal halad keresztül. A Szigetvár – Kaposvár vasútvonal már régen megszűnt.

¹ Forrás: Szigetvár Város Középtávú Stratégiai Fejlesztési Programja 2007-2013

Összességében Szigetvár regionális közlekedési kapcsolatai jónak mondhatók.

Szigetvár a Dél-Dunántúl nagy történelmi múltra visszatekintő, egyéni karakterű városa. 1466-ban kapott mezővárosi rangot, és mint fontos végvár a környező területek központjaként működött. A történelem viszontagságai hátravetették a fejlődésben, de 1966-ban újra városi címet kapott, és mint járási székhely működött.

Jelenleg a Szigetvári járás központja, a járás 46 települése közül az egyetlen város. Központi funkciói elsősorban a környező kistelepülésre, kisebb mértékben a közeli kisvárosokra hatnak ki. Egyenlő távolságra fekszik a régió két nagyvárosától, Kaposvártól és Pécstől, amelyek gazdasági, társadalmi és közigazgatási funkciókat biztosítanak Szigetvár számára.

Az elmúlt évtizedben bekövetkező, a várost rendkívül hátrányosan érintő gazdasági változások ellenére Szigetvár a járás természetes centruma maradt.

A szigetvári statisztikai járás területe 669 km², Baranya megyének 15,1 %-át foglalja magába. Határos a barcsi, a kaposvári, a pécsi, a sásdi és a sellyei járással. Közvetlenül nem érinti az országhatár, de a legdélebben fekvő településtől légvonalban Horvátország 7 km-re található.

Szigetvár járási központként a térsége települései számára számos szolgáltatást biztosít. Ilyen tevékenységek például a mezőgazdaság területén a raktározás, mezőgazdasági gépkereskedelem, -javítás, a szolgáltatások és kereskedelem (bank, ingatlan és pénzügyi szolgáltatás, kiskereskedelem). A középfokú és speciális oktatás (szakmunkásképző, szakközépiskola, gimnázium, zeneiskola stb.), a középfokú közigazgatás (építésügy, gyámügy, okmányiroda, munkaügyi központ, az NSzSz, a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal, Nebih, stb.), a középfokú egészségügyi és szociális ellátó intézmények (kórház, öregek otthona, bölcsőde stb.) ugyancsak Szigetvárra koncentrálódnak. E természetes centrum szerep lehetőségeket és kötelezettségeket egyaránt jelent.

Szigetvár foglalkoztatási szerepköre sokrétű, tradicionális kisváros, adminisztratív, kereskedelmi, szolgáltató központ. Központi szerepköre mellett kiegészítő agrár- és ipari szerepkörrel rendelkezik. Agrárszerepköre térségi szinten kiemelkedő, az ipari termelés, amely ugyan a rendszerváltás után drasztikusan visszaesett, napjainkra a korábbinál kisebb volumenben újjászerveződött.

Munkaerővonzó hatása a környező kistelepülésekre kiemelkedő, mivel ezekben a falvakban nagyon kevés a munkalehetőség.

Szigetvárról főúton közelíthetők meg a szomszéd megyeszékhelyek, amelyek egyben megyei jogú városok is. Kaposváron át a Balaton, Ausztria és Szlovénia; Pécsen keresztül Budapest, Szeged és Eszék; míg Barcs irányában az Adria érhető el.

A vasútvonalon keleti irányban Pécsre, Szentlőrincen át Budapestre, nyugati irányban Gyékényesen keresztül Zágrábra lehet jutni.

2.3. A településrendezési terv összefüggése más tervekkel, programokkal

A település fejlődése, „működése” is hatással van a környező tájra, módosíthatja, változtathatja annak elemeit. A települési eredetű környezetszennyezés, levegőszennyezés, szennyvíz- és hulladék-elhelyezés, a település közlekedési struktúrája, a létesítmények parkolási lehetőségei közvetlenül befolyásolják a település és környéke környezeti minőségét.

Az OTRT és a Baranya Megyei Területrendezési Terve (MTRT) kedvező helyzetbe hozta a települést. Az OTRT és az MTRT területrendezési tervvel való összefüggések vizsgálatát a „Megalapozó vizsgálat Szigetvár Településfejlesztési Konceptióhoz és Integrált Városfejlesztési Stratégiához” összeállított dokumentáció részletesen ismerteti.

A településkörnyék a vizsgálatok alapján a helyi adottságoktól függően többé-kevésbé sajátos konfliktusterület, amelynek fejlesztése, rendezése az országos közúthálózat-fejlesztéssel és a település érdekeivel összhangban, együttesen történhet.

A települési környezet minőségét a későbbiekben bemutatott föld-, víz-, levegőtisztaság-védelem, valamint a jelentős hatások (zajterhelés, hulladékok) elleni védelem koordinált érdekei együttesen határozzák meg.

A környezeti elemek védelme és a jelentős hatások elleni védelem, valamint a település működésének, működtetésének összehangolt tevékenysége túlmutat a helyi építési szabályzat elkészítésének keretein.

A környezet védelmét szolgáló fejlesztési program különösen nagy súllyal jelentkezhethet a település életében és az önkormányzatok feladatainak ellátásában.

Az építésügyi igazgatás feltételeinek biztosítása, a településüzemeltetés, a vállalkozási tevékenység támogatása, a költségvetés nehézségeiből adódó konfliktusok kezelése és az életkörülmények javítását szolgáló intézkedések, valamint a nem kívánatos környezeti állapotokon való javítás érdekében a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvényben megfogalmazottak szerint elkészült Szigetvár Város környezetvédelmi programja 2014. év januári felülvizsgálata, amelyet a környezeti értékelés során forrásanyagként az Önkormányzat adatszolgáltatása alapján forrásanyagként felhasználtuk.

A hivatkozott törvény alapján a települési környezetvédelmi programot a Nemzeti Környezetvédelmi Programmal, a rendezési tervekkel összhangban kellett kialakítani, melyben természetesen szerepelnek az építésügyi igazgatásra vonatkozó intézkedések és az üzemeltetéssel kapcsolatos projektek is.

A környezetvédelmi jogszabályok jelentős módosulása, a feladat- és hatáskörök változása miatt célszerű a program folyamatos aktualizálása, mely szerint időszakonként, de legalább két évente célszerű felülvizsgálni és a végrehajthatóság érdekében ez alapján módosítások kezdeményezhetők.

A tervezés jelen fázisában az alábbi területi, illetve települési tervek vannak hatályban:

- OTRT /1/2014.(I.3.) OGY határozat/
- Baranya megye Területrendezési Terve (MTRT)
- Szigetvár Településrendezési Terve (településszerkezeti terv 126/2002. (VI. 27.) számú Ök. határozat)

Baranya megye városi szakaszának területrendezési terve és Szigetvár településszerkezeti terve közötti összhang a megyei TRT készítése során, a város által tett észrevételek befogadásával megteremtődött. a 2014. január 1-től hatályos OTRT mind a közlekedési hálózat, mind a területfelhasználási kategóriák (övezetek) vonatkozásában új elemeket tartalmaz.

3. A környezeti hatások értékelése

3.1. A rendezési tervek készítése során figyelembe vett tervek és programok

A településfejlesztési koncepció és a rendezési eszközök készítése során elsősorban a következő tervek és programok lettek figyelembe véve:

- Országos Területrendezési Terv
- Baranya Megye Területrendezési Terve
- Nemzeti Környezetvédelmi Program
- Országos Hulladékgazdálkodási Terv
- Szigetvár Város Környezetvédelmi Programja

3.2. A környezeti állapot és értékelése és a rendezési tervek készítése során figyelembe vett környezethasználatok

A hatályos jogszabályok követelményei szerint a környezetvédelmi szempontokat a településfejlesztés és a területrendezés során érvényre kell juttatni.

A területfejlesztés, területrendezés környezetvédelemmel kapcsolatos igényeinek megfogalmazásához alapvetően a következők vizsgálata szükséges:

- a meglévő települési környezet jelenlegi állapotának értékelése, a jellemző környezetterhelések elemzése,
- a vonatkozó követelmények, szabályozási előírások ismertetése.

3.2.1. A talaj- és a vizek védelme

A jelenlegi állapot elemzése, helyzetértékelése

Természeti adottságok

A terület domborzatára az É-D irányú szerkezeti vonalak mentén húzódó eróziós völgyek és köztes hátak jellemzőek. 200-250 m tszf-i átlagmagasságú felszínbe 50-100 m-re mélyülnek a völgyek. Pannóniai homokos-agyagos felépítésű, felszínét lösztakaró borítja.

A Zselic főtömegét pannonkori üledékek építik fel, amire pleisztocénben lösz rakódott, mely akkor összefüggően borította be a harmadkori rétegeket. Később a dombvidék belső részein a lösz leerosdálódott és csak az alacsonyabb dombokon maradt meg.

A Kapos völgyében több helyen pleisztocén homok foglalja el a lösz helyét, s a belőle felépült, sajátosságosan barázdált, lankás dombok morfológiailag is élesen elütnek a löszdombok meredek eróziós formáitól. A dombvidék belsejében a pannon rétegek között, homokkópadok is akadnak, míg a délkeleti részen, a Mecsek szomszédságában foltokban gránit is felszínre bukkan.

A dombságot főleg É-D irányú, törésvonalakhoz igazodó völgyek és hátak tagolják. A dombhátak átlagos magassága 220-270 m közti, nyugaton a Ropoly (278 m), keleten a Hollófészek (358 m) jelentik a legmagasabb pontokat.

A területen évente lehulló bőséges csapadék és a patakok mély völgyhálózatot vágtak a pannon agyag rétegeibe, suvasodásos, korróziós és talajeróziós domborzati formák nagy gazdagságát hozva létre. A dombhátak szélesek és laposak, a belőlük kiinduló oldalgerincek is csaknem azonos magasságúak.

Legmagasabb pontja a dombság keleti részén található Hollófészek (358 m). Legtagoltabb része a Központi- és az É-Zselic, ahol igen jellemzőek a csuszamlásos-suvadásos folyamatok. A D-Zselicre a D felé kibillent.

Lösszel fedett rögök sora jellemző, amelyek meredekebb É-i oldalán szintén gyakoriak a csuszamlások. Legkevésbé kiemelt és tagolt az ÉK-i része, amit 10 métert is meghaladó vastagságú lösztakaró borít. Geológiai ókori kristályos és átalakult kőzetekre rakódott középkori üledékek, majd újkori lazább tengeri üledékeket borító lösztakaró jellemzi.

A település a természetföldrajzi tájbeosztást tekintve a Baranyai-dombvidék Dél-Zselic kistájához tartozik. A dombvidéket a 200-250 m átlagos magasságú dombhátak és 50-100 m mély völgyek jellemzik. Határai keletről a Mecsek, délkeletről a Dél-Baranyai dombság, délről a Dráva-menti sík, északról az Észak-Zselic, nyugatról a Kelet-Belső-Somogy. A város közigazgatási területe, mely a Zselic-dombság déli peremén és a Dráva-menti sík északi részén terül el, nagyobb részt az Almás-patak, kisebb részt (Zsibót településrész) Botykapeterdi árok, illetve (a település nyugati részén) az Egyesült-Gyöngyös vízgyűjtő területéhez tartozik. A patakok által összegyűjtött vizek a Fekete-víz vízfolyáson keresztül a Drávába jutnak, így a terület a Dráva bal parti vízgyűjtőjéhez tartozik.

A település a szigetvári kistérséghez tartozik (2007 évi CVII. Törvény a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló 2004. évi CVII. Törvény módosításáról), a kistérség székhelye. Ezen kívül a Szigetvár-Dél-Zselic Többcélú Kistérségi Társulásnak is tagja.

A kedvezményezett térségek besorolásáról szóló 311/2007. (XI. 17.) korm. rendelet szerint a Szigetvári kistérség a komplex programmal segített leghátrányosabb helyzetű kistérségek közé tartozik.

A közigazgatási terület földtani felépítésére a laza üledékek változatos megjelenése, jelentős vastagság jellemző.

Szigetvár város és környezete kis vízhozamú és ingadozó vízjárású talaj és rétegvíz forrásokban gazdag. A Zselic teljes területen 140 forrás található, melyek vizét 7 patak gyűjti össze. Nagyobb jelentőségű forrás a geológiai adottságok miatt nem alakulhatott ki.

A terület sűrű völgyhálózata a pannon agyagos, homokos rétegekben számos kisebb hidrogeológiai egységet alakított ki, melyeknek a vízszolgáltató képessége kicsi.

A kistájat a fő vízvásztó alapján két részre lehet osztani. Az É-Zselic folyóvizeit a Kapos, a D-Zselicét a Fekete-víz, illetve a Dráva gyűjti össze. Az É-Zselic patakjai általában kisebb vízgyűjtővel rendelkeznek és rövidebbek.

A legnagyobb vízgyűjtő területtel és hosszal az Almás-patak (221 km², 39,5 km) és a Gyöngyös-patak főága (152 km², 28 km) rendelkezik. A teljes terület alatt termásvízkinccs húzódik, de ez idáig csak Hencsén sikerült a feltárása és hasznosítása.

Szigetvár város legjelentősebb vízfolyása a belterületet kettészelő Almás-patak. A területre hulló csapadék nagy része a vízelvezető hálózaton, illetve egyéb árkokon, kisebb vízfolyásokon keresztül jut a patakba. A zsidóti és a becepai településrész meghatározó vízfolyásai a Botykapeterdi árok, illetve a Becepai árok.

A völgyvonulatok és így a vízfolyások jellemzően É-D irányúak. A település közigazgatási területének legmélyebb pontja cca 107 méteres tengerszint feletti magasságon található, így a relatív szintkülönbség a cca 226 méteres legmagasabb dombtetőhöz képest 119 méter.

A kistájat a Drávába tartó Fekete-víz forráságai hálózzák be: a Gyöngyös főága (28 km, 152 km²), a Gyöngyös K-i ága (25 km, 82 km²), az Almás-patak (39,5 km, 221 km²) és a Bükkösdi-víz felső szakaszának (30 km, 188 km²) Ny-i vízgyűjtő része. Mérsékelten pozitív vízháztartása van.

Az árvizek főleg nyár elején gyakoriak, míg a kisvizek időszaka az ősz, nyár vége. A vízminőség II. osztályú.

Az ártér területe 15 km², amiből 0,6 km² belterület, 1,4 km² szántó, 2 km² rét és legelő, 11 km² erdő.

A 15 állóvíz összes-felszíne 471 ha. A halastavak közül a csertői (132 ha), a tározók közül a Patapoklositól Ny-ra lévő merenyei (122 ha) a legnagyobb.

A talajvíz terepszint alatti mélysége a morfológiai változatosság eredményeként területenként eltérő. A város északi részén néhol 10-15 m-nél is mélyebben, az alacsonyabb területeken általában 1-5 m közötti mélységekben található, de a vízfolyások környezetében már 0-1 m közötti mélységben fellelhető a talajvíz.

A közigazgatási terület vízfolyásai, árkai:

Almás-patak

Kezelője: Dél-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság, Vksz.: B.LXIV/47.

Az engedélyezett mederszakasz nagyvízi vízszállítására mértékadó vízhozam:

- 0+000-14+642 kmsz között Cteo%-os (5,2 m³/s) nagyvízhozam
- 14+642-18+267 kmsz között Q33%-os (3,2 m³/s) nagyvízhozam

Befogadó: Fekete-víz 32+488 kmsz

Szigetvár-Hobol határárok

Kezelője: szigetvár –térsége Vízitársulat, Vksz.: B.LXIV/86

Befogadó: Almás-patak 9+189 kmsz

Vízgyűjtő terület 2 km², kiépítési vízhozam 1,31 km³/s.

Becefai árok

Kezelője: szigetvár Térsége Vízitársulat, Vksz.: B.LXIV/87

Q10%-os vízhozam levezetésére alkalmas

Befogadó: Almás-patak 12+387 kmsz

Vízgyűjtő terület 4,4 km² mértékadó vízhozam 2,9 m³/s.

Basali árok

Kezelője: Szigetvári Térsége Vízitársulat, Vksz.: B.LXIV/60

Q10%-os vízhozam levezetésére alkalmas

Befogadó: Almás-patak 15+325 kmsz

Vízgyűjtő terület 11,83 km² mértékadó vízhozam 4,23 m³/s.

Botykapeterdi árok 9+672-

Kezelője: Szigetvár Térsége Vízitársulat, Vksz.: B.LXXIV/7

Q₁₀%-os vízhozam levezetésére alkalmas

Befogadó Okorköz csatorna 7+800 kmsz

Vízgyűjtő 33,2 km² mértékadó vízhozam 12 m³/s

9+350 kmsz-nél, vízgyűjtő terület 12,7 km² mértékadó vízhozam 9,1 m³/s.

Molványi határárok

Kezelője: Szigetvár Térsége Vízitársulat, Vksz.: B.LVIII/5.

Befogadó: Gyöngyös-főág 1+328 kmsz

Vízgyűjtő 10 km,

Kiépítési vízhozam 2,8 m³/s.

Tavak:

A Botykapeterdi árok felső szakaszán 2 db tó üzemel.

Domolosi I. horgásztó

Vksz.: B.LIX/18, engedélyes: Domolos-Zsibót Horgász Egyesület

Botykapeterdi árok 11+768 kmsz, a vízfolyás és bp-i mellékágának völgyében

Üzemvízszint: 131,30 mBf, térfogata: 55.000 m³, területe 8,09 ha.

Domolosi II. jóléti tó

Vksz.: B.LIX/18-1, engedélyes: Domolos-Zsibót Horgász Egyesület

Botykapeterdi árok 12+980 kmsz

Üzemvízszint: 142,50 mBf, térfogata: 113.450 m³, területe: 6 ha.

A Balali árkon 1 db halastó üzemel (közigazgatási határon kívül)

Basali tó

Vksz.: B.LIX/125, üzemeltető: Szomor Ferenc (7900 Szigetvár, Basa u. 53.)

Basali árok 1+388 kmsz

Üzemvízszint: 116,25 mBf, térfogata: 39.520 m³, területe 6,5 ha.

Szigetvártól É-ra a közigazgatási határon kívül található, az Almás patakra települt Csertői Tározó, de jelentős szerepe van az Almás-patak vízjárásában, az esetleges nagyvizek lefolyásában.

Csertői Tározó

Vksz.: B.LXIV/105, üzemeltető: Csertő tó Vízhatszósítási Kft. (7635 Pécs, Bagoly dűlő 198.)

Almás-patak 18+370

Üzemvízszint: 119,43 mBf, térfogata 2.800.000 m³, területe 132 ha.

A kistérség mérsékelt meleg-mérsékelt nedves éghajlatú. Az évi középhőmérséklet 10,6-11 °C alakul. A területre hulló évi csapadék mennyisége 650 mm. A leggyakoribb szélirány ÉNy-i.

A talajok lösszel fedett felszínen fejlődtek ki. A nagyobb lejtőszögű területeken a talaj elmosódásra, erózióra hajlamos. Uralkodó talajtípusa a barnaföld, mechanikai összetétele a vályog, vízgazdálkodása közepes.

A vízjárta területeken hidromorf talajok képződtek. A réti talaj talajképző kőzete is lösz, mechanikai összetétele szintén vályog, kedvező vízháztartással. Szigetvár település É-i területén tömör téglagyag termelhető ki.

Mezőgazdasággal összefüggésben meghatározó a szántóföldi növénytermesztés.

A talajerő-utánpótlásnál figyelembe kell venni a település adottságait. A település nitrátérzékeny területen fekszik, így be kell tartani a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezésének megelőzése, csökkentése érdekében az 59/2008. (IV. 29.) FVM rendeletben rögzített „helyes mezőgazdasági gyakorlat” szabályait.

Talaj- és vízvédelmi követelmények

A föld védelme kiterjed a föld felszínére és a felszín alatti rétegeire, a talajra, a kőzetekre és az ásványokra, ezek természetes és átmeneti formáira és folyamataira. A védelemnek magában kell foglalnia a talaj termőképessége, szerkezete, víz- és levegőháztartása, valamint élővilága védelmét is.

A föld felszínén, vagy a földben olyan tevékenységek folytathatók, ott csak olyan anyagok helyezhetők el, amelyek a föld mennyiségét, minőségét és folyamatait, a környezeti elemeket nem szennyezik, károsítják.

A termőföldön történő beruházásokat úgy kell megtervezni, hogy a létesítmények elhelyezése a környező területeken a talajvédő gazdálkodás feltételeit ne akadályozza.

Újabb területek belterületbe vonása, a termőföldön történő beruházások a környező területeken a talajvédő gazdálkodás feltételeit nem ronthatják, nem csökkenthetik a meglévő talajvédelmi létesítmények működőképességét.

A beruházások megvalósítása és üzemeltetése során a termőföldről szóló jogszabályban foglaltaknak megfelelően kell eljárni. Az előírásokat a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény határozza meg.

A földhasználó erózióval veszélyeztetett területen a víz- és szélerózió (a továbbiakban: erózió) megakadályozása érdekében köteles

a) szántó művelési ágú földrészleten

aa) a talajfedettséget szolgáló növényeket termesztani, és

ab) olyan művelési módot alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megóvásával, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását, és/vagy

ac) szintvonalas művelést folytatni;

b) ültetvény területen

ba) szintvonalakkal párhuzamos irányú telepítést végezni, vagy

bb) a sorközök fedettségét gyepesítéssel, talajtakarással biztosítani;

c) rét, legelő (gyep) művelési ágú földrészleten

ca) fokozott gondot fordítani a talajt kímélő legeltetésre, valamint

cb) ahol a gyeptakaró a talajvédelem követelményeinek nem felel meg, azt felújítással helyreállítani.

Amennyiben az előző felsorolásban írt kötelezettségek teljesítése sem alkalmas az erózió megakadályozására, úgy a földhasználó köteles

a) a művelési ágot megváltoztatni, vagy

b) gyeper-, cserje- és erdősávot létesíteni, vagy

c) talajvédelmi műszaki beavatkozásokat, valamint létesítményeket alkalmazni.

Az erózió elleni védelmet nyújtó terepalakulatokat, gyeper-, cserje- és erdősávokat meg kell őrizni.

A térség domborzati és egyéb viszonyai alapján meghatározott munkák és kötelezettségek egy részéhez a Baranya Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági, Növény- és Talajvédelmi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztálya, mint talajvédelmi hatóság engedélyre van szüksége.

A földhasználó erózióval veszélyeztetett területen a víz- és szél-erózió (a továbbiakban: erózió) megakadályozása érdekében köteles

a) szántó művelési ágú földrészleten

aa) a talajfedettséget szolgáló növényeket termesztetni, és

ab) olyan művelési módot alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megővésével, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását, és/vagy

ac) szintvonalas művelést folytatni;

b) ültetvény területen

ba) szintvonalakkal párhuzamos irányú telepítést végezni, vagy

bb) a sorközök fedettségét gyepesítéssel, talajtakarással biztosítani;

c) rét, legelő (gyep) művelési ágú földrészleten

ca) fokozott gondot fordítani a talajt kímélő legeltetésre, valamint

cb) ahol a gyep- és talajtakaró a talajvédelem követelményeinek nem felel meg, azt felújítással helyreállítani.

Amennyiben az előző felsorolásban írt kötelezettségek teljesítése sem alkalmas az erózió megakadályozására, úgy a földhasználó köteles

a) a művelési ágot megváltoztatni, vagy

b) gyeper-, cserje- és erdősávot létesíteni, vagy

c) talajvédelmi műszaki beavatkozásokat, valamint létesítményeket alkalmazni.

Az erózió elleni védelmet nyújtó terepalakulatokat, gyep-, cserje- és erdősávokat meg kell őrizni.

Szigetvár nitrát-érzékeny területű település, így különösen az állattartó telepeken be kell tartani a vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezésével szembeni védeleméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól szóló, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet szerint a „helyes mezőgazdasági gyakorlat” szabályait.

Az egyes építményekkel, építési munkákkal és építési tevékenységekkel kapcsolatos engedélyezési eljárások közül, ha az építési tevékenység

- a) külterületi ingatlanon elhelyezkedő bányászati vagy gázipari létesítmény biztonsági övezetében, vagy bányászati tevékenységgel érintett területen valósul meg;
- b) felszínmozgás-veszélyes területen valósul meg;
- c) 300 m²-nél nagyobb alapterületű, bányászati módszerekkel kialakított földalatti térségekkel rendelkező területet érint;
- d) belterületen gázipari tevékenységgel kapcsolatos létesítmény biztonsági övezetében valósul meg, és az építető a gázipari létesítmény üzemeltetőjének külön jogszabály szerinti nyilatkozatában foglalt feltételeket vagy az egyetértés megtagadását sérelmesnek tartja

a Baranya Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztály (Bányakapitányság) szakhatósági közreműködését kell igényelni.

Az a)-c) pontok esetében a Bányakapitányság feladata annak elbírálása, hogy az építés a kérelemben foglaltak szerint, vagy további feltételek mellett műszaki biztonsági és építésföldtani szakkérdések szempontjából engedélyezhető-e.

A d) pont esetében a bányakapitányság feladata annak elbírálása, hogy a gázipari tevékenységgel kapcsolatos létesítmény üzemeltetőjének nyilatkozata, vagy az egyetértés megtagadása a jogszabályi rendelkezéseknek megfelel-e.

A bányászati tevékenység és az ásványvagyon-gazdálkodás követelményeit a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény és a végrehajtásáról szóló 203/1998. (XII. 19.) Korm. rendelet tartalmazza.

Az erdőről és az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény rögzíti, hogy "erdőterületet termelésből kivonni csak kivételes esetben és csak akkor lehet, ha az erdőterületre tervezett létesítmény elhelyezésére vagy tevékenység gyakorlására az adott térségben nem található arra alkalmas földterület".

Általánosságban azonban gazdasági, lakó- és egyéb kivett terület kialakítása céljából belterületbe vonni és művelésből kivonni erdőterületet csak kivételes esetben, más lehetőség hiányában szabad. Belterületbe vonással együtt járó igénybevétel esetén be kell szerezni az erdészeti hatóság előzetes elvi engedélyét, amennyiben az igénybevételre várhatóan 5 éven belül kerül sor.

Az erdő elsődleges rendeltetésének megváltoztatásához az erdészeti hatóság engedélye szükséges (a települési önkormányzat jegyzője jogosult kezdeményezni a változtatást), illetve a rendeltetés-változásból fakadó többletköltséget és kárt a kezdeményezőnek kell megtérítenie. Az erdőterületekkel kapcsolatos egyéb, általános előírásokat is a 2009. évi XXXVII. törvény és végrehajtására kiadott 153/2009. (XI. 13.) FVM rendelet rögzíti.

A vizek védelme a felszíni és felszín alatti vizekre és azok készleteire terjed ki. A környezet igénybevétele – így különösen a vízviszonyokba történő beavatkozások - esetén biztosítani kell, hogy a víz, mint tájalkotó tényező fennmaradjon, a vízi és víz közeli élővilág fennmaradásához szükséges feltételek, valamint a vizek hasznosíthatóságát elősegítő körülmények ne romoljanak.

A felszín alatti vizek minőségi védelmét szolgáló 219/2004. (VII. 21.) Kormányrendelet és a felszín alatti víz állapota szempontjából Szigetvár érzékeny besorolású település a felszín alatti víz szempontjából a 7/2005. (III. 1.) KvVM rendelettel módosított 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet előírásai szerint.

A felszín alatti vizek minőségének védelme érdekében a kockázatos anyagok elhelyezése, továbbá a felszín alatti vízbe történő közvetlen és közvetett bevezetése tilos, illetve a létesítési engedélyezés során megállapított feltételek szerint – engedély alapján - történhet.

A földtani közeg és megvalósulása esetén a felszín alatti vízszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékeket be kell tartani. A földtani közeg és a felszín alatti vízszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló 6/2006. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet követelményei határozzák meg a határértékeket.

Élővízbe és a közcsatorna-hálózatba bocsátott szennyvíz vagy folyékony hulladék esetén a szennyezőanyag tartalomra vonatkozó határértékeket, küszöbértékeket be kell tartani. a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló, módosított 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet és a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet szerint. A település szennyvízcsatorna hálózat fejlesztésénél a határértékek betartása kiemelt szempont.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvényt, melynek 28. § (1) bekezdése szerint vízjogi engedély szükséges – jogszabályban meghatározott kivételektől eltekintve – vízimunka elvégzéséhez, illetve vízelétesítmény megépítéséhez, átalakításához és megszüntetéséhez (létesítési engedély), továbbá annak használatba vételéhez, üzemeltetéséhez, valamint minden vízhasználathoz (üzemeltetési engedély) figyelembe kell venni.

A beruházási programok megvalósítása során, új kút fúrásakor, szennyvíz-előkezelésnél, csatornázásnál, átfogó vízrendezésnél, vízfolyás-rendezésnél stb. kell a szükséges engedélyezéseket lefolytatni.

A vízjogi engedélyt a Dél-dunántúli Vízügyi Hatóságtól kell megkérni a 18/1996. (VI. 13.) KHVM rendeletben foglaltak betartásával.

A tervek engedélyezése csak a szabályozási előírásokban rögzített, és minden esetben kötelezően bevonandó szakhatóságok, valamint a szakterületük szerint érintett szakhatóságok, és más eljárásban eljáró hatóságok pozitív állásfoglalása alapján történhet.

A nagyvízi medrek, a parti sávok, vízjárta, valamint a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, valamint a nyári gátak által védett területek értékének csökkenésével kapcsolatos eljárásokról szóló vízügyi követelményeket – melyeket a 21/2006. (I. 31.) Korm. rendelet tartalmazza - be kell tartani, valamint az előírásoknak megfelelő védősáv fennmaradását biztosítani kell.

Valamennyi vízfolyást vízgazdálkodási területnek kell tekinteni. A vízgazdálkodási területeken csak a vízgazdálkodás létesítményei helyezhetők el, ahol a 21/2006. (I. 31.) Korm. rendelet 2. §-a értelmében a meder part élétől számítottan az állami kezelésű vízfolyások esetén vízfolyások vonatkozásában 6-6 m távolságon belül épület nem helyezhető el, és ott csak gyepgazdálkodás folytatható.

A közcélú belterületi medrek partján 3-3 m védőtávolságot kell biztosítani.

Mélyfekvéses területeken építési tevékenység csak a talajvíz szintek vizsgálata alapján engedélyezhető, mezőgazdasági tevékenység, pedig csak a földhasználók kockázatára végezhető.

A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályairól szóló 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet szerint kell az erre vonatkozó tevékenységet (műszaki tervezés, kivitelezés, fenntartás, üzemeltetés) folytatni.

A vizek és közcélú vízi-létesítményekkel kapcsolatban a 120/1999. (VIII. 6.) Korm. rendelet előírásait kell érvényesíteni.

Az ivóvíz- és ásvány-gyógyvízkezelő, -tározó műtárgyak és szállító vezetékek védőterületeiről és védősávjairól a 123/1997. (VII. 18.) Kormányrendelet 4. sz. melléklete rendelkezik.

A lehatárolt védőterületen belül a 123/1997. (VII. 18.) Kormányrendelet 5. számú melléklete szerint lehet építési tevékenységet folytatni.

A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Kormányrendelet rögzíti az előzetes (környezeti) vizsgálat, a környezetvédelmi és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárások szabályait.

Az építési engedélyezési eljárások során a területi környezetvédelmi hatóság a környezeti hatások jelentőségének vélelmezése esetén dönthet a környezetvédelmi engedélyezési kötelezettségről a Kormányrendelet 2/A. §-a szerint.

Az előzetes vizsgálati eljárás során a területi környezetvédelmi hatóság dönt, hogy környezeti hatásvizsgálat (további eljárást igényel!) elvégzését szükségesnek tartja-e.

3.2.2. A levegőminőség védelme

A jelenlegi állapot elemzése, helyzetértékelése

Szigetvár település levegőminőségi állapotát jellemzően a közlekedési eredetű légszennyező-anyag kibocsátás határozza meg. Jelentős környezetterhelő hatású légszennyezőanyag-kibocsátó a település belterületén nem található.

A fejlesztési terület levegőminőségét

- az egyedi fűtések,
- a közlekedés és az
- egyéb gazdasági és ipari tevékenységek

emissziója határozza meg.

Szigetvár város az ország nem szennyezett levegőjű régiójában található. A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló módosított 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet szerint a térség a 10. zónacsoportba tartozik (az ország egyéb területe, amely nem tartozik légszennyezettségi agglomerációba).

A zónacsoportra vonatkozó levegőminőségi kategóriák:

Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	Szilárd (PM ₁₀)
F	F	F	E

Az A-tól F irányába javuló minősítést alkalmazó besorolás szerint az F kategóriába olyan területek tartoznak, melyek esetében a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg, míg az E értékekkel jellemezhető területek esetében a légszennyezettség jellemzően az alsó méréshatár és a légszennyezettség határértéke között van.

A légszennyezettségi határértékeket a 4/2011. (I. 14.) VM rendelet – a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről – határozza meg.

A levegőterheltségi szint egészségügyi határértékei:

Kiemelt jelentőségű légszennyező anyagok	Határérték (µg/m³)		
	Éves	24 órás	Órás
Kén-dioxid	50	125	250
Nitrogén-dioxid	40	85	100
Szén-monoxid	3000	5000	10000
Szálló por PM10	40	50	-

A legfrisseb mérési eredmények a 2013. év márciusában a KVI-PLUSZ Környezetvédelmi Vizsgáló Iroda Kft. által elvégzett méréssorozatokból állnak rendelkezésre. A Kft. a Szigetvári Zrínyi Vár és a Szigetvári Gyógyfürdő környezetében végzett immissziós méréseket CO, NO, NO₂, NO_x, O₃, SO₂ légszennyező anyagok tekintetében.

A mérési eredmények alapján megállapítható, hogy egyik vizsgált légszennyező anyag tekintetében sem detektáltak a 4/2011. (I. 14.) VM rendeletben megállapított tervezési irányértékek, illetve immissziós határértékek feletti szintű légszennyezőanyag koncentrációkat.

Az ipari tevékenységeken és a fűtésen kívül a közúti közlekedésből származik még jelentősebb légszennyezőanyag terhelés. A közlekedésből eredő szennyezőanyag-kibocsátás a városban eloszlik elsősorban a belvárosban áthaladó forgalom korlátozása miatt, azonban meghatározó a Város levegő minőségének alakításában.

A napjainkban már népbetegségnek számító allergia egyik legfőbb okozója a virágok pollenje, mely – a szennyezőanyagokhoz hasonlóan – szintén a levegőben terjed. A pollen naptárakból kiolvasható, hogy az év során mikor melyik növényi pollen terheli a levegőt. Ezen adatok ismeretében időben el kell végezni a pollentermelő gyomnövények szakszerű irtását. Mindamellettt feltétlenül gondoskodni kell a parkok és a parlagon hagyott területek karbantartásáról.

A levegőtisztaság-védelemmel kapcsolatos követelmények

A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Kormányrendelet szerint kell gondoskodni a levegő minőség megőrzéséről és javításáról.

A levegőterhelést okozó forrásokra, tevékenységekre, technológiákra, létesítményekre (a továbbiakban: légszennyező forrás) az elérhető legjobb technika alapján, jogszabályban, illetőleg a környezetvédelmi hatóság egyedi eljárásának keretében kibocsátási határértéket, levegővédelmi követelményeket kell megállapítani.

A levegőterheltségi szint határértékeit és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeit a 4/2011.(I. 14.) VM rendelet tartalmazza.

A levegőterheltségi szint, a helyhez kötött légszennyező pontforrások, a diffúz források (pl.: hígtrágya tárolók, stb.) vizsgálatára, ellenőrzésére és értékelésére, valamint mindezek üzemeltetőire a 6/2011.(I. 14.) VM rendelet követelményei vonatkoznak.

A légszennyezettség egészségügyi határértékei egyes légszennyező anyagokra vonatkozóan

Légszennyező anyag [CAS szám]	Veszélyességi fokozat	Határérték (µg/m ³)		
		órás	24 órás	éves
Kén-dioxid [7446-09-5]	III.	250	125	50
Nitrogén-dioxid [10102-44-0]	II.	100	85	40
Szén-monoxid [630-08-0]	II.	10.000	5.000*	3.000
Szálló por (PM ₁₀)	III.	-	50	40

* Napi 8 órás mozgó átlagkoncentrációk maximuma, amelyet az óras átlagok alapján készített 8 órás mozgó átlagértékekből kell kiválasztani.

A város jelenlegi állapotának megfelelő, az alapállapotot jelentő levegőminőségi helyzetének megítéléséhez a terület légszennyezettség paramétereit az egészségügyi határértékekkel kell összevetni.

A nagyobb hőteljesítményű (140 kW_{th} és ennél nagyobb, de 50 MW_{th}-nál kisebb névleges bemenő teljesítményű) tüzelőberendezések légszennyezőanyagainak technológiai kibocsátási határértékeiről a 23/2001. (XI. 13.) KöM rendelet tartalmaz előírásokat. A fűtőmű, erőmű nagyságrendű teljesítményekre (50 MW_{th} felett) külön jogszabályok rendelkeznek.

Egyes tevékenységek és berendezések illékony szerves vegyület kibocsátásainak korlátozásáról illetve az oldószer-felhasználás küszöbértékeiről, valamint kibocsátási határértékeiről külön jogszabály rendelkezik a 10/2001. (IV. 19.) KöM rendelettel.

Figyelembe kell venni az ózonréteget lebontó anyagokkal és egyes fluoirtartalmú üvegházhatású gázokkal kapcsolatos tevékenységekről szóló 310/2008. (XII. 20.) Kormányrendelet követelményeket. A tervek készítése időszakában a 3 kg hűtőközeg töltetű légkondicionáló vagy hűtőberendezéseket be kell jelenteni a környezetvédelmi hatóságnak.

A levegő védelméről szóló, módosított 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet 5.§-a szerint a bűzkibocsátással járó környezeti hatásvizsgálat köteles, vagy egységes környezethasználati engedély köteles tevékenységek esetén védelmi övezetet kell kialakítani. A védelmi övezetben nem lehet lakóépület, üdülőépület, oktatási, nevelési, egészségügyi, szociális és igazgatási célú épület, kivéve a telepítésre kerülő, illetve a már működő légszennyező források működésével összefüggő építmény.

A védelmi övezet kialakításával kapcsolatos költségek viselése a légszennyezőt terhelik.

A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárások során állapítja meg a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi hatóság az elérhető legjobb technikán alapuló intézkedéseket.

A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárás szabályait a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet határozza meg.

A települési Önkormányzatok levegőtisztaság-védelmi feladatai közé tartoznak az 1995. évi LIII. Törvény – A környezet védelmének általános szabályairól – 48. § (4); (6) bekezdése alapján az alábbiak:

(4)A települési önkormányzat képviselő-testületének hatáskörébe tartozik:

a) a füstködriadó terv,

b) a háztartási tevékenységgel okozott légszennyezésre vonatkozó egyes sajátos, valamint az avar és kerti hulladék égetésére vonatkozó szabályok rendelettel történő megállapítása, valamint

c) a légszennyezettség szempontjából ökológiailag sérülékeny területek kijelölésével kapcsolatos eljárásban való közreműködés.

(6) A polgármester (főpolgármester) levegőtisztaság-védelmi feladatkörébe., illetőleg államigazgatási, hatósági hatáskörébe tartozik:

a) a füstködriadó-terv kidolgoztatása és végrehajtása,

b) a füstködriadó terv végrehajtása során a légszennyezést okozó, szolgáltató, illetve termelőtevékenységet ellátó létesítmények üzemeltetőinek más energiahordozó, üzemmód használatára kötelezése, az üzemeltető tevékenységének, valamint a közúti közlekedési eszközök üzemeltetésének időleges korlátozása vagy felfüggesztése.

c) a külön jogszabályban meghatározott szmoghelyzet (füstködállapot) bekövetkezése esetén az érintett lakosság tájékoztatása a meglévő és várható túllépés helyéről, mértékéről és időtartamáról, a lehetséges egészségügyi hatásokról és a javasolt teendőkről, valamint a jövőbeli túllépés megelőzése érdekében szükséges feladatokról.

3.2.3. Hulladékgazdálkodás

A hulladékgazdálkodás helyzete

Szigetváron megoldott a települési hulladék rendszeres begyűjtése és kezelése, melyet jelenleg a „Dél-Kom” Dél-Dunántúli Kommunális Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság, mint közszolgáltató végez.

A hulladékszállítási közszolgáltatás igénybevétele heti 2 alkalommal kötelező Szigetvár városrészben, heti 1 alkalommal kötelező Zsibót, Becefa városrészekben.

A hulladékkezelési közszolgáltatás kiterjed továbbá a települési szilárd hulladék egyes összetevőinek más összetevőktől elkülönített begyűjtésére (szelektív gyűjtés.) A Közszolgáltató az elkülönített hulladékgyűjtést házhoz menő rendszerrel, hulladékgyűjtő pont, hulladékgyűjtő udvar, valamint hulladékkezelő létesítmény működtetésével biztosítja.

Szigetvár közigazgatási területén nincs tudomásunk elhagyott illegális szemétkerakó létezéséről.

A települési folyékony hulladék mennyisége Szigetváron a nagyfokú csatornázottság miatt nem jelentős.

Szigetvár város teljes egészében csatornázott. A csatornahálózat településrészenként eltérő időben került kivitelezésre. A városban a szennyvíz és a csapadékvíz külön csatornában kerül elvezetésre. A csatornázott részekben megközelíti a 100 %-ot a rákötések mértéke. A lakásokon kívül a városi kórházat, a szociális otthonokat, az iskolákat és a kollégiumokat is rákötötték a rendszerre. A város szennyvizét a Szigetváron lévő szennyvíztisztító telepre vezetik, melyet a Sziget-Víz Kft. üzemeltet.

A szennyvíztisztító biológiai szennyvíztisztító telep a szerves anyag lebontása oxigén bevitellel történik, az iszap víztelenítése ülepitéssel és szárítással történik.

Az iparban keletkező nem veszélyes hulladékokról nincsenek pontos adatok. Ezeket általában a települési szilárd hulladékokkal együtt lerakással ártalmatlanítják, vagy égetőművekben elégetik, illetve hasznosítható anyagokat újrahasznosítják. A Szigetváron keletkező termelési hulladék mennyisége nem jelentős.

Lomtalanítási akció évente kétszer (tavasszal és ősszel) van.

Szigetvár város és térsége a 15/2006. 8I. 30.) Kt. sz. határozata szerint csatlakozott a Pécsi kistérséghez, ahol pályázati forrásból („KIOP-1.2.0.F Állati hulladékok kezelése”) nyílt lehetőség megoldani az állati hullák kezelésének problémáját.

A kistérségi program keretében a településen és környezetében található összesen 7 db döngkút felszámolásra, rekultiválásra került. A kistérségben keletkező állati hullák begyűjtésére egy korszerű állati hulla gyűjtő és átrakó állomás létesült Kővágószőlős településen a 0222/46 hrsz-ú ingatlanon.

Az állati hullák átmeneti tárolása -17 °C-on történik két hűtőkamrában négy, egyenként 10 köbméteres tároló konténerben. Az összegyűjtött hulladékok – a mennyiség függvényében – 1-4 hét tárolás után adják át az ártalmatlanítást végző szakségnek (BIOKOM Pécsi Környezetgazdálkodási Kft., ATEV Fehérjefeldolgozó Zrt. Solti Gyára).

A hulladékról szóló CLXXXV. Törvény szerint az Országos Hulladékgazdálkodási Közszolgáltatási Terv koncepciójához való illeszkedés feltételei megteremtése jelenleg folyamatban van.

A hulladékgazdálkodással szemben támasztott követelmények

A hulladék gyűjtésével, ártalmatlanításával kapcsolatos tevékenységet a hulladékgazdálkodásról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény alapján kell szervezni és végezni.

A hulladékról szóló CLXXXV. Törvény szerint az Országos Hulladékgazdálkodási Közszolgáltatási Terv koncepciójához való illeszkedés feltételei megteremtése jelenleg folyamatban van.

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. Törvény:

- a 32/A. § (1) bekezdés d.) pontja szerint az állam az, aki elkészíti az Országos Hulladékgazdálkodási Közszolgáltatási tervetm amely többek között meghatározza a közszolgáltatás ellátásának optimális területi lehatárolását és az adott területen minimálisan ellátandó közszolgáltatási feladatokat,

- a 32/A. § (3) bekezdés c.) pontja szerint a Koordináló szerv az, aki az érintett közigazgatási szervezeteknek javaslatot tesz a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás szabályozására.

A hulladék "termelő" köteles gondoskodni a hulladékok előírás szerű gyűjtéséről, tárolásáról, a területről történő kiszállításáról, valamint ártalmatlanításáról, melynek elsődleges célja, hogy megakadályozza a hulladék talajba, felszíni és felszín alatti vízbe és levegőbe jutását.

A településen a környezet veszélyeztetésének minimalizálása érdekében kizárólag hulladékszegény technológiák telepítését szabad engedélyezni úgy, hogy a keletkező hulladékok hasznosítására, ártalmatlanítására, rendelkezésre álljon engedéllyel és kapacitással bíró szolgáltató szervezet.

A településen keletkezett lakossági hulladék összetétele rendkívül inhomogén, nagy szervesanyag-tartalmú háztartási hulladék mellett tartalmaz még vegyes kerti és veszélyes hulladékot (növény-védőszeres göngyöleg, lejárt szavatosságú gyógyszer, használt elem, stb.) is, ezért elhelyezését rendkívüli gondossággal kell megoldani.

A hulladékgazdálkodásról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény alapján az önkormányzat hulladékgazdálkodási feladatainak ellátása során gondoskodni kell a hulladéklerakók felülvizsgálatáról és továbbüzemeltetésük lehetőségeinek feltárásáról, a hasznosítható hulladékok szelektív gyűjtésének megteremtéséről, a biológiailag lebomló szervesanyag tartalom csökkentéséről (komposztáló telep létesítése).

Meg kell teremteni a hulladékok átvételére egész évben alkalmas gyűjtőpontok és hulladékudvarok kialakításának lehetőségét, a bontási hulladékok válogatását, értékesítését, a megmaradó anyagok esetleges lerakását biztosító telep létesítését.

A 2012. évi CLXXXV. törvény szerint a fentiek figyelembe vételével el kellett készíteni a település komplex hulladékgazdálkodási tervét. A települési szilárd hulladékok kezelésére szolgáló egyes hulladékgazdálkodási létesítmények kialakításának és üzemeltetésének szabályairól szóló 246/2014. (IX 29.) Korm. rendelet elvárásai teljesülésével a települési környezet környezetterhelése minimalizálható.

A köztisztasággal összefüggően rendeletben kell meghatározni a közterületen kijelölendő hulladékgyűjtő pontok helyét.

A közszolgáltató kiválasztásáról és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződésről a 317/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet, a települési hulladékkezelési közszolgáltatási díj megállapításának részletes szakmai szabályairól a 64/2008. (III. 28.) Kormányrendelet rendelkezik.

A hulladékok jegyzékét a hulladékjegyzékről szóló 72/2013. (VIII. 21.) KVM rendelet tartalmazza.

A hulladékok közül megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a veszélyes hulladékokra. A veszélyes hulladékokkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályaira a 225/2015. (VIII. 7.) Kormányrendelet előírásai vonatkoznak.

A veszélyes hulladék termelő köteles gondoskodni a hulladékok előírás szerű kezeléséről, melynek elsődleges célja, hogy megakadályozza a hulladék talajba, felszíni- és felszín alatti vízbe és levegőbe jutását.

A hulladékok egyik speciális fajtája az állattenyésztés során keletkező állati tetem, hulladék. Az állati tetemek elhelyezésére az Országos Hulladékgazdálkodási Tervről szóló 110/2002. (XII. 12.) OGY határozat, valamint a hatályon kívül helyezett 71/2003. (VI. 27.) FVM rendelet értelmében 2005. december 31-e után nem történhet döngkútban, döngtéren. A hatályos jogszabály a 45/2012. (V. 8.) VM rendelet. A döngkút hiánya miatt a fehérje-feldolgozó üzembe való szállítás a megnyugtató hosszú távú megoldás. A tervezett turisztikai célú különleges övezetben tartott állati eredetű hulladékok számára biztosítani kell a hulladékok szakszerű gyűjtését és engedéllyel rendelkező hasznosító, ártalmatlanító részére való átadását.

Az elhullott állatok tetemeinek, mint a nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre és a belőlük származó termékekre vonatkozó egészségügyi szabályok megállapításáról és az 1774/2002/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 1069/2009/EK rendelet 9. cikk szerinti 2. kategóriába sorolt állati hulladéknak ártalmatlanító üzembe történő szállítás céljából erre engedéllyel rendelkező vállalkozásnak való átadása, vagy engedélyezett kiskapacitású hulladékégetőben történő elégetése megfelelő.

Az állati tetemeket elszállításukig szilárd padozatú, mosható falfelületű, fedett, zárható, kerítés vonalában elhelyezett és kívülről üríthető hullatárolóban kell elhelyezni.

3.2.4. Zaj- és rezgés elleni védelem

A zaj- és rezgésvédelemről szóló jogszabályi előírás alapján a zaj- és rezgésvédelmi követelményeket a területrendezés során érvényre kell juttatni.

A területfejlesztés, terület-rendezés zaj szempontú környezetvédelmi igényeinek megfogalmazásához alapvetően a következők vizsgálata szükséges:

- a meglévő, jelenlegi állapot feltárása, elemzése, értékelése,
- a vonatkozó követelmények, szabályozási előírások ismerete,
- a területfejlesztés, területrendezés várható hatásainak elemzése és a helyi építési, szabályozási követelmények megfogalmazása.

A tervezés során alapvető feladat a lakosság megfelelő környezeti komfortérzetének biztosítása érdekében a zajhelyzet vizsgálata. Az akusztikai vizsgálat során a beépített környezet zajhelyzetét értékeltük, valamint a tervezési terület beépítési lehetőségének környezetvédelmi megalapozását végeztük el. Ennek során értékelésre került a zajt kibocsátó létesítmények hatása a határoló települési környezetre.

Annak érdekében, hogy a tervezési területen építendő létesítmények a környezetükben élő lakosságot a legkisebb mértékben zavarják, illetve a jogszabályban meghatározott és a nagyközség képviselőtestülete által elfogadott előírásokat kielégítsék a szerkezeti terv készítése során vizsgálni kell a tervezési területen kialakítandó zajforrások környezetre gyakorolt hatását, valamint a környezet domináns zajforrásainak kölcsönhatását.

A környezeti zaj- és rezgésvédelem területén érvényes rendeletek, előírások megtartásával biztosítható a környezetvédelmi szempontból is megfelelő települési környezet kialakítása.

A területrendezés, településfejlesztés során kell érvényesíteni azokat az előírásokat, melyekkel a káros hatások kialakulása megelőzhető, a meglévő hatások csökkenthetők, illetve bizonyos területeken a kedvező állapot megtartható.

A környezeti zaj- és rezgésvédelmi követelményeket a környezeti zaj- és rezgés elleni védelem egyes kérdéseiről szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet, továbbá a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet tartalmazza.

Az objektív értékelés biztosítása érdekében határértékeket kell megállapítani, amelyeket a létesítmény működése során okozott zaj nem haladhat meg. A zajterhelési határértékeket a határoló környezet érvényes rendezési tervben előírt övezeti (beépítési) funkcióinak figyelembevételével kell meghatározni. Az üzemi, szolgáltató létesítmények környezetében megengedett "zajterhelési határértékeket" a 27/2008. (XII. 3.) KvVM – EüM együttes rendelet (a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról) 1. sz. melléklete tartalmazza.

A jelenlegi állapot elemzése, helyzetértékelés, feladatok

A zaj és rezgés elleni védelem követelményeinek teljesüléséhez a vizsgálati adatok ismeretében, illetve azok értékelését követően kerülhetnek meghatározásra azok az intézkedések és feladatok, melyekkel a meglévő káros mértékű terhelések csökkenthetők, illetve egyidejűleg új terhelések kialakulása megakadályozható.

A környezeti zajforrások közül – a zajforrások jellegének megfelelően – a következők vizsgálata szükséges:

- közlekedési jellegű zajforrások (közúti, vasúti),
- ipari (mezőgazdasági) jellegű zajforrások,
- egyéb jellegű zajforrások (kereskedelmi-, vendéglátó-, kulturális- és sport-létesítmények zajforrásai).

Közúti közlekedés

A közúti közlekedés által okozott zaj az út vonalás jellege miatt nagyobb területen terheli a mellette álló lakóépületeket, illetve a lakosságot. A közúti közlekedés által okozott zaj nagyságát alapvetően a forgalom nagysága, a járműösszetétel, a haladási sebesség, az út paramétereit és a környezeti tényezők határozzák meg.

A településen kelet-nyugati irányban halad keresztül a viszonylag nagy forgalmat lebonyolító 6. sz. I. rendű főút, melyhez a város keleti szélénél csatlakozik a 67. sz. II. rendű főút, illetve a nyugati részen a 6607. sz. (Kadarkút felé vezető) összekötőút, valamint az 5808. sz. (Drávafook felé vezető) összekötőút.

A forgalom nagyságának figyelembevétele a Magyar Közút Nonprofit Zártkörűen Működő Rt. által kiadott „Országos Közutak 2015. évre vonatkozó keresztmetszeti forgalma” adatainak, és az ÚT 2-1.302.2003 „Közutak távlati forgalmának meghatározása előrevetítő módszerrel” című Útügyi Műszaki Előírás által megadott forgalomfejlődési szorzók alkalmazásával kapott értékeivel történik.

Zajterhelési határérték meghatározása új utakra, vagy megváltozott területi funkcióra a 27/2008. (XII. 3.) KvVM – EüM együttes rendelet 3. sz. melléklete alapján történhet

Az állami közutak forgalma által okozott zaj a 7, 5 m-es referencia távolságon

6. sz. főút keleti bevezető	szgk	kistgk	szbusz	csbusz	köztgk	ntgk	szerelv	mkp, lassúj.	L _{Aeq7,5N}	L _{Aeq7,5É}
2012. év	2826	466	51	2	429	362	479	14	68,1	61,4
2013. év	2894	477	52	2	440	371	491	14	68,2	61,6
2014. év	3241	534	53	2	493	416	550	15	68,6	62,0
2029. év	3993	659	55	2	665	561	742	16	69,8	63,2

6. sz. főút Széchenyi utca	szgk	kistgk	szbusz	csbusz	köztgk	ntgk	szerelv	mkp, lassúj.	L _{Aeq7,5N}	L _{Aeq7,5É}
2012. év	7718	1217	122	2	91	170	319	141	69,2	62,2
2013. év	7903	1246	123	2	93	174	327	142	69,3	62,3
2014. év	8852	1396	127	2	105	195	367	146	69,7	62,7
2029. év	10906	1720	132	2	141	263	494	161	70,6	63,6

6. sz. főút nyugati bevezető	szgk	kistgk	szbusz	csbusz	köztgk	ntgk	szerelv	mkp, lassúj.	L _{Aeq7,5N}	L _{Aeq7,5É}
2012. év	800	192	10	0	104	103	233	7	63,4	56,9
2013. év	819	197	10	0	107	106	239	7	63,6	57,0
2014. év	918	220	10	0	120	118	268	7	64,0	57,5
2029. év	1130	271	11	0	161	160	361	8	65,2	58,7

67. sz. főút bevezető	szgk	kistgk	szbusz	csbusz	köztgk	ntgk	szerelv	mkp, lassúj.	L _{Aeq7,5N}	L _{Aeq7,5É}
2012. év	2712	564	51	0	83	93	104	9	65,1	58,2
2013. év	2777	578	52	0	85	95	107	9	65,2	58,3
2014. év	3110	647	53	0	95	107	120	9	65,7	58,8
2029. év	3832	797	55	0	129	144	161	10	66,7	59,8

6607. sz. összekötőút	szgk	kistgk	szbusz	csbusz	köztgk	ntgk	szerelv	mkp, lassúj.	L _{Aeq7,5N}	L _{Aeq7,5É}
2012. év	2465	365	29	0	41	22	53	18	63,8	55,7
2013. év	2524	374	29	0	42	22	54	18	63,9	55,8
2014. év	2852	422	30	0	45	24	58	19	64,4	56,3
2029. év	3509	520	31	0	56	30	72	21	65,3	57,1

5808. sz. összekötőút	szgk	kistgk	szbusz	csbusz	köztgk	ntgk	szerelv	mkp, lassúj.	L _{Aeq7,5N}	L _{Aeq7,5É}
2012. év	1631	353	36	1	88	30	18	38	62,7	54,6
2013. év	1670	361	36	1	90	31	18	38	62,8	54,7
2014. év	1887	408	37	1	97	33	20	39	63,2	55,1
2029. év	2322	502	38	1	120	41	25	43	64,1	56,0

Egyértelműen megállapítható, hogy a 6. sz. főút nyugati bevezető szakaszának közvetlen környezetében kis mértékű (éjjel 2 dB), keleti bevezető szakaszának közvetlen környezetében közepes mértékű (nappal 4 dB, éjjel 7 dB, amit 5-5 dB-el növel a 7,5 m-nél kisebb lakóépület távolság) határérték túllépés alakul ki.

A 67-es úton a lakóépületek távolságának zajcsökkenési hatását figyelembe véve határérték túllépés nem várható.

A két összekötő út esetében közepes mértékű határérték túllépésre kell számítani.

Különösen a Széchenyi utcai jelentős zajterhelés miatt szükségessé válik a 6. sz. főút elkerülő szakaszának megépítése. A vasúti pálya melletti nyomvonal megépítése a mellette lévő lakóterület miatt csak úgy valósítható meg, ha a tervezés és építés során a lakóterület zaj elleni védelméről is gondoskodnak, zajvédő fal beépítésével. Ennek hozadéka lehet még a terület vasúti zajának csökkenése is, mivel a fal a vasúti zaj terjedését is akadályozza.

A település nagyobb védelmét azonban az északi elkerülő út oldaná meg jobban, mivel az a város teljes belterületéről elvezetné a 6. sz. főút tranzit forgalmát, továbbá a 67. sz. főút és a 6607. sz. összekötőút összekapcsolásával a két út bevezető szakaszainak környezetében további zajterhelés csökkenést eredményezhetne.

Gazdasági terület

A területrendezés és fejlesztés során az OTÉK előírásainak megfelelő övezetek kialakítására került sor. A településszerkezet kialakítása, illetve a különböző övezeti egységek egymáshoz rendelése során a környezetvédelmi szempontok érvényesítése kiemelt szempontként szerepel.

Szigetvár területén a terület felhasználási módok kialakítása viszonylag kedvező. A lakóterületi funkció döntő többségében homogén tömbökben található, jól elkülönített a környezeti zajterhelést okozó gazdasági területektől. Ennek ellenére azonban kirívó a volt konzervgyár gazdasági területe, amit három irányban körülvesz a lakóterület.

E területet jelenleg több üzemeltető használja, a területen zaj szempontjából különböző mértékű zajt kibocsátó ipari és kereskedelmi létesítmények találhatók.

A közvetlen környezetére lokálisan terhelő lehet a cipőipari és konzervgyártási tevékenység.

Az egyéb gazdasági övezetek a lakóterület környezetétől elkülönítetten találhatók, így az indokolatlan terhelés lehetősége minimális, vagy kizárt.

A lakóterületen működő kisvállalkozások azonban okozhatnak némi terhelést, de a határértékek következetes betartásával az indokolatlan terhelés megakadályozható.

Az épületen belül, vagy azzal szomszédos épületben folytatott termelő, vagy szolgáltató tevékenység, illetve az ahhoz alkalmazott berendezés, a vegyes elrendezés miatt, az épületben élő ember életvitelét zavarhatja, ezért a zajtól védendő helyiségre is határértéket kell megállapítani. A rendelet 4. sz. melléklete részletezi a zajterhelési határértékeket az épületek zajtól védendő helyiségeiben, amelyek teljesülését már a létesítés során biztosítani kell.

Szórakoztató ipar, vendéglátás

A szórakoztatóipari, illetve vendéglátó létesítmények (italboltok, presszók, büfék) működési jellegükből adódóan közvetlen környezetüket terhelhetik. A lakossági zavarást általában a hangosító berendezések okozzák, panaszra adhatnak okot.

A kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet 22. § (1) bekezdése alapján „Vendéglátó üzletben a vendégek szórakozására zeneszolgáltatás nyújtható, műsoros előadás, tánc rendezhető”.

A (2) bekezdés azonban kimondja, hogy „az (1) bekezdésben meghatározott tevékenység akkor folytatható, ha a vendéglátó üzlet megfelel a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló kormányrendeletben foglalt követelményeknek.”

A 284/2007. (X.29.) Korm. rendelet 10. § (1) bekezdése szerint „környezeti zajt előidéző üzemi, vagy szabadidős zajforrásra vonatkozóan a tevékenység megkezdése előtt a környezeti zajforrás üzemeltetője köteles a környezetvédelmi hatóságtól zajkibocsátási határérték megállapítását kérni és a határérték betartásának feltételeit megteremteni.”

Hangosító berendezések üzemeltetőire jegyzői határozatban előírt zajkibocsátási határérték betartását kell megkövetelni. Hangosító berendezésnek minősül a zenegép (diszkóban, étteremben stb.), hangszórón közvetített ének és még tovább lehetne sorolni.

A viszonylag intenzív beépítés miatt a lakóépületek közelében kerülendő a zajos működésű, illetve a környezetét egyéb módon is nagy zajjal terhelő diszkók engedélyezése.

Környezeti zajvédelmi követelmények

A környezeti zaj- és rezgésvédelem területén érvényes rendeletek, előírások megtartásával biztosítható a környezetvédelmi szempontból is megfelelő települési környezet kialakítása. A területrendezés, településfejlesztés során kell érvényesíteni azokat az előírásokat, melyekkel a káros hatások kialakulása megelőzhető, a meglévő hatások csökkenthetők, illetve bizonyos területeken a kedvező állapot megtartható.

A környezeti zaj- és rezgésvédelmi követelményeket a környezeti zaj- és rezgés elleni védelem egyes kérdéseiről szóló 284/2007.(X. 29.) Kormányrendelet, továbbá a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés kibocsátás ellenőrzésének módjáról szóló 93/2007 (XII. 18.) KvVM rendeletek tartalmazzák.

A megengedett zaj- és rezgésterhelési határértékeket a területi funkciótól függően külön a nappali (6⁰⁰-22⁰⁰) és külön az éjszakai (22⁰⁰-6⁰⁰) időszakra vonatkozóan a 27/2008.(XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet mellékletei tartalmazzák.

A Kormányrendelet értelmében a környezetbe zajt vagy rezgést kibocsátó létesítményeket úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy a védendő területen, épületben és helyiségben a zaj- vagy rezgésterhelés megfeleljen a követelményeknek. Védendő területeket pedig úgy kell kijelölni, hogy a megengedett határértékek teljesüljenek.

A rendelet meghatározza a létesítéssel kapcsolatos követelményeket is. E szerint zajt kibocsátó berendezés, telephely, tevékenység úgy létesíthető, illetve üzemeltethető, hogy környezeti zajkibocsátása nem haladhatja meg a jogszabályban előírt zajterhelési határértékeket. Jelenleg a 27/2008.(XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendeletben foglaltak.

Meglévő közlekedési útvonalak melletti, új tervezésű, vagy megváltozott övezeti besorolású területeken, megfelelő beépítési távolság meghatározásával és betartásával, illetve műszaki intézkedésekkel kell biztosítani az előírt zajterhelési határértékek teljesülését.

Korszerűsítés, útkapacitás bővítés esetében, ha a változást megelőző állapotban már határérték túllépés állt fenn, akkor legalább a változást megelőző zajterhelés a követelmény.

Új út létesítésének, a forgalmi viszonyok lényeges és tartós megváltozását eredményező felújítása, korszerűsítés tervezésekor a zajterhelési határértékeket érvényesíteni kell. Ennek érdekében a hosszú távra tervezett forgalom figyelembevételével zajcsökkentő létesítmények, berendezések alkalmazását kell szükség esetén előírni és biztosítani.

Jelenleg a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM rendelet 3. sz. melléklete határozza meg.

A település területére, az OTÉK szerint meghatározott terület-felhasználási egységekre, illetve a beépítésre szánt területek esetén építési övezetekre, beépítésre nem szánt területek esetén övezetekre vonatkozóan, a zajterhelési határértékeket tartalmazó KvVM-EüM együttes rendelet figyelembevételével a következő határértékek érvényesítendőek.

Üzemi-, szolgáltató létesítmények esetében

Sor-szám	Zajtól védendő terület	Határérték (L_{TH}) az L_{AM} megítélési szintre (dB)	
		N	É
1.	Üdülőterület, különleges területek közül az egészségügyi terület, gyógyfürdő	45	35
2.	Kisvárosias, kertvárosias, falusias lakóterület, különleges területek közül az oktatási létesítmények területe és zöldterületek	50	40
3.	Nagyvárosias lakóterület, vegyes terület	55	45
4.	Gazdasági terület	60	50

Védett létesítmény, épület (lakó- és intézményépület) nélküli ipari- gazdasági területekre a hivatkozott KvVM-EüM együttes rendelet nem állapít meg zajterhelési határértékeket.

Közlekedési létesítmények melletti területeken megengedett zajterhelési határértékek

Sor-szám	Területi funkció	Határérték (L_{TH}) az L_{AM} kö megítélési szintre (dB)					
		kiszolgáló úttól, lakóúttól származó zajra		a települési önkormányzat tulajdonában lévő gyűjtőutak-tól, illetve vasúti mellékvonaltól származó zajra		a települési önkormányzat tulajdonában lévő belterületi gyorsforgalmi és főutaktól származó zajra	
		N	É	N	É	N	É
1.	Üdülőterület, különleges területek közül az egészségügyi terület, gyógyfürdő	50	40	55	45	60	50
2.	Kisvárosias, kertvárosias lakóterület, különleges területek közül az oktatási létesítmények területe és zöldterületek	55	45	60	50	65	55
3.	Nagyvárosias lakóterület, vegyes terület	60	50	65	55	65	55
4.	Gazdasági terület	65	55	65	55	65	55

Újonnan létesülő lakó- és közösségi épületekben a külső környezetből származó rezgések megengedett egyenértékű, súlyozott rezgésgyorsulás értékeit a KvVM-EüM együttes rendelet 5. sz. melléklete tartalmazza.

3.2.5. Táj- és természetvédelem

A jelenlegi állapot elemzése, helyzetértékelése

Élővilág

A térség növényföldrajzi értelemben a nyugat-balkáni flóratartomány legészakibb részének a Dél-Dunántúli flóravidékre, a belső-somogyi flórajárásba tartozik. Illír, szubmediterrán flóraelemek gazdagítják társulásaikat.

Eredetileg az éghajlati tényezők hatására kialakult klímazonális tölgyesek borították, amelyek területe azonban a vízrendezések és az erdőirtások során egyre kisebbre korlátozódott. Helyét a mezőgazdaság és az erdőgazdaság természetett növényzete foglalta el.

Potenciális erdőtársulásai: vízfolyások mentén éger-kőris-ligeterdő (Alneto-Fraxinetum pannonicae), távolabb a tölgy-kőris-szil ligeterdők (Querco-Ulmetum), száraz talajon az ezüsthársas-cseres-tölgyes (Tilia argenteae-Quercetum cerris), a dombok felső szintjére a gyertyános kocsánytalaj tölgyesek (Querco petreae-Carpinetum praeillyricum) kúsztak fel.

Elterjedtebb lágyszárú fajai: zalai bükköny, kései lednek, kis párlófű, pufók árvacsalán, magasszárú kocsord, kisvirágú hunyor.

A Dél-Dunántúl állatvilága gazdag, változatos, ami a különböző klímahatások keveredésének, a száraz és vizes élőhelyek sokféleségének, jellemzően mozaikos előfordulásának köszönhető. Alaposabb állapotfelmérés még nem készült. A tájegység madárvilága aránylag jól feltárt.

Védendő társulások

A vizsgált területre jellemző potenciális vegetáció maradványait a helyi védettséget élvező Várkerti-erdő őrzi. Ennek jellemző fajai: Mézgás éger (*alnus glutinosa*), kocsányos tölgy (*Quercus robur*), fehér fűz (*Salix alba*), hárs fajok (*Tilia tomentosa* és *T. platyphyllos*). A várkerttől északra feketenyáras (*Populus nigra*), erdőfolt maradt meg. További védendő társulás-részletek előfordulása várható az Almáspatak völgyében. A legközelebbi országos védettségű természetvédelmi terület a Szentegáti-erdő, melyben jelentős védett növény- és állatfaj is megtalálható.

Mezőgazdasági tájhasználat

A mezőgazdasági tájhasználat szempontjából a területen a gyepek aránya nagyon alacsony. Gyep a vízfolyások mentén található, összefüggő, jelentősebb gyepfelülettel nem rendelkezik. Jellemző az állattartás hiánya, amely korábban erősen jelen volt a településen.

A gyümölcs- és szőlőültetvények főként kisüzemi telepítésűek. Az erdősültség az országos átlag alatti. Nagyobb összefüggő erődegységet a kocsánytalan tölgyesek alkotnak, erősen szennyezettek akáccal. A szigetvári erdők elsődleges rendeltetésük szerint gazdasági erdők.

Az erdőgazdasági területeken a honos fajokat az akác és a nyárfa váltja fel, így a jellemző természetes társulás nem tud kialakulni.

A védett, védendő táji, természeti értékek az alábbiak:

- Szigetvári vár és környéke
Baranya Megyei Tanács VB 8/1974 VB. határozat
Szigetvár Városi Önkormányzat 32/2011 (X.20.) rendelet
- Szigetvári Gyógyhely
Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Tisztiorvosi Hivatal KEF-1291-4/2013 sz. határozat
- Országos és térségi jelentőségű tájképvédelmi övezetek
OTRT, Bm TrT
- Ökológiai Hálózat
OTRT, Bm TrT
- Kiváló termőhelyi adottságú erdőterületek
OTRT, Bm TrT
- Kiváló és jó termőhelyi adottságú szántóterületek
OTRT, Bm TrT

Az ökológiai hálózat kijelölése a Nemzeti Ökológiai Hálózat alapján, a természetvédelmi államigazgatási szervektől kapott adatszolgáltatás szerint történt. Az országos és nemzetközi természetvédelmi kijelölések ökológiai hálózatba tartozó részei magterületbe, a többi, pedig ökológiai folyosó kategóriába sorolandó.

A kiemelkedő tájképi értéket képező, a táj karakterét meghatározó, védelem alatt álló és az ökológiai hálózatrészét képező területek, valamint azok környezete Baranya Megye Területrendezési Tervével összhangban a tájképvédelmi övezet része.

A táj- és természetvédelemmel szemben támasztott követelmények

A táj- és természetvédelmi követelményeket az európai közösségi követelmények szerint hatályban lévő jogszabályok tartalmazzák.

A legjelentősebb a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény.

A tájvédelemmel kapcsolatos eljárások rendjét a módosított 166/1999. (XI. 19.) Kormányrendelet tartalmazta. A hatályon kívül helyezett jogszabály helyett ki kell dolgozni a térségi és megyei terveket, amelyek iránymutatók lehetnek a táj-potenciál megőrzésével kapcsolatban.

Az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról szóló 2/2002. (I.23.) KöM-FVM együttes rendelet részletesen előírja a területek kijelölésének és létesítésének szabályait.

Az 1996. évi LIII. törvény értelmében „ex lege” védett – vagyis külön védelmi határozat nélkül is természetvédelmi oltalom alatt áll – az ország valamennyi lápja, földvára, valamint 5 liter/perc értéket meghaladó vízhozamú forrása.

A település közigazgatási területén található „ex lege” védett értékek listája – hazánk többi területéhez hasonlóan – még nem került nyilvánosságra.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény rendelkezése szerint természetvédelmi oltalom alatt állnak azok az erdő, gyepek, nádas művelésű ágú területek, művelés alól kivettként nyilvántartott és nem építmény elhelyezésére szolgáló, vagy bányaművelés alatt nem álló földterületek, valamint mező- és erdőgazdasági hasznosításra alkalmatlan földterületek, melyeket elsősorban természetközeli állapotok jellemeznek.

Ezek az ún. természeti területek, melyek jelentőségét az adja, hogy - általában a nagy kiterjedésű szántók közé ékelődve - a természetes élővilág számára menedékhelyet biztosítanak.

A természetvédelmi kezelési tervekre a 30/2001. (XII. 28.) KöM rendelet előírásai vonatkoznak.

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekre (NATURA-2000) a 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet előírásai alkalmazandók.

3.2.6. Települési-, épített környezet és kulturális örökség védelme

Szigetvár a Dél-Dunántúl nagy történeti múltú visszatekintő kedves, egyéni karakterű városa. Míg három oldalról - Dél-somogyi dombvidék, a Zselic dombvonulata, Mecsek hegység - dombok, hegy koszorúzza, a táj dél felé, a Dráva síkjára tekint.

A már a történelem előtti időkben is lakott hely számtalan emlékekkel bír, hiszen mind a kelták-rómaiak-avarok, mind Botond törzse, majd a magyar királyok is fontos helynek tekintették. Mezővárosi rangot 1466-ban kapott, majd az 1688-89-ig tartó török, és az azt követő császári uralom határozta meg helyét a magyar történelemben.

Az 1966-ban újra városi rangot kapott Szigetvár mindig is a térség egyik legjelentősebb települése, szervező központja volt, e funkcióját - bár csökkenő mértékben - ma is ellátja.

Szigetvár mai településszerkezete következetes lenyomata a városfejlődésnek, a város folyamatosan alakuló, változó szerepkörének, jelentőségének.

A városszerkezet legértékesebb eleme a vár és a belváros, melynek tér- és utcaszerkezetében a középkori városmag nyomon követhető.

A középkori vár, a közbenső mocsaras elválasztó vonal (ma az Almás patak térsége) és a város (mai belváros) szerkezeti kapcsolata, utcavezetése ma is él.

A belváros a kereszttengetyre szervezett főutca-rendszerrel, a végpontjaikban a Siklósi kapu (észak-déli tengely), illetve Kanizsai és Pécsi Kapu (nyugat-keleti kapu), annak metszéspontjában a mai Zrínyi térrel jól érzékelteti az egykori középkori városlaprajzot, de ugyancsak nyomon követhető – a beépítési vonalaktól, terepviszonyoktól – az egykori belvárost körülvevő fal nyomvonala.

Szigetvár város örökségvédelmi hatástanulmánya a településszerkezeti tervvel egy időben készült. A tanulmány kitér a település történetére, a településszerkezet alakulására, fejlődésére.

Részletesen tartalmazza a régészeti örökség nyilvántartott lelőhelyeit, a régészeti érdekű területeket és a még be nem azonosított – védettséggel nem rendelkező - lelőhelyeket.

Bemutattuk a város műemlékeit a műemléki környezettel, és felülvizsgálatra került a helyi védelemre javasolt épületek listája.

A tanulmány ismerteti a változtatási szándékokat, a „Hatáselemzés” fejezet pedig a településszerkezetet, lelőhelyeket, védett épületeket érintő követelményekre tér ki.

Épített környezet védelmével kapcsolatos követelmények

Az épített környezet védelmét az ország sajátos jogszabályrendszere biztosítja. Somogy megye vonatkozásban meghatározó az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény és a Baranya Megyei Területrendezési Terve. Leginkább meghatározó Baranya megye területrendezési terve, illetve a Város települései településrendezési terve.

A településrendezési eszközök rögzítik az építési szabályokat, amelyet önkormányzati jogalkotás keretében dolgoztak ki.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló, többször módosított 1997. évi LXXVIII. törvény, valamint a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény, az örökség védelméről szóló 2001. LXIV. törvény és a végrehajtásukra kiadott jogszabályok tartalmazzák, illetve biztosítják az épített környezet védelmét.

Külön ki kell emelni az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Kormányrendelet és az örökségvédelmi hatástanulmányról szóló 395/2012. (XII. 20.) Korm. rendelet rendeletek előírásait.

4. A településrendezési tervek alkalmazása esetén várható környezetet érő hatások

A települési környezet minőségét a környezeti elemek védelmével és a jelentős hatások elleni védelem koordinált érdekei együttesen határozzák meg.

A településrendezési eszközök módosítása során a kedvező környezeti állapot megőrzését és javítását tűztük ki célul, így ennek a szempontnak való megfelelés értékelése a feladata a fejezetnek a területfejlesztés, területrendezés várható hatásainak elemzésével.

A módosítások célját a 2.3. fejezetben rögzítettük.

4.1. A településrendezési terv összevetése az országosan és helyi szinten elvárható környezet- és természetvédelmi célokkal, követelményekkel

A rendezési tervek készítése során figyelembe vett, a 3.1. pontban részletezett tervekkel és regionális léptékű programokkal való összhang megteremtése volt a célja mind az önkormányzatnak, mind a tervezőknek.

Minden tekintetben sikerült megteremteni a települési rendezési tervek összhangját a magasabb szintű tervekkel. A magasabb szintű jogszabályoknak és követelményeknek való megfelelés természetesnek tekinthető.

4.2. A környezetet érintő hatások előrejelzése

A környezeti alapállapot és a fejlesztési elképzelések, programok alapján a település-szerkezeti és szabályozási terv kialakításával várható környezeti hatások a követelményeknek megfelelően a környezeti elemek rendszerei szerint, és a jelentős környezeti hatások figyelembe vételével értékelhető.

Jelen településrendezési terv készítését a „Megalapozó vizsgálatok, a Településfejlesztési koncepció és az Integrált településfejlesztési stratégia” elfogadása előzte meg, melyek mind a város természeti és épített környezetét, mind társadalmának és gazdaságának alakulását vizsgálta, elemezte, értékelte és javaslatokat fogalmazott meg a város jövőképe számára.

Fentieket figyelembe véve a hatályos településszerkezeti tervhez képest előirányzott változások a következők.

Beépítésre szánt területeken

1. A lakóterületek vonatkozásában

- a) Az északi elkerülő úttól északra tervezett kertvárosias lakóterület nagy távlatban megvalósítandó terület-felhasználásként tervezett.
- b) A Szent István lakóteleptől északra előirányzott kertvárosias lakóterület új, különleges sportterületté tervezett.
- c) A kórháztól északra a hatályos tervben előirányzott kisvárosias lakóterület különleges terület fejlesztésére tervezett.
- d) A 6-os számú út keleti bejáratánál kialakított falusias lakóterület megszüntetése javasolt.
- e) A 6-os számú út nyugati térségében a kertvárosias lakóterület pontosításra került.

2. A vegyes területek vonatkozásában

- a) A településközpont vegyes terület a volt cipőgyár és a volt konzervgyár térségében pontosításra tervezett.
- b) A központi vegyes terület megszűnik.

3. Az üdülőterületek vonatkozásában

- a) Az üdülőházas területek várkertben előirányzott kialakítása jelen terv keretében nem tervezett.
- b) A hétvégi házas üdülőterület fejlesztés számára a hatályos tervben kijelölt terület törlésre került.

4. A gazdasági területek vonatkozásában

a) A kereskedelmi szolgáltató terület

aa) a 67-es számú út keleti oldalán a különleges sportterület helyett bővült,

ab) az északi tervezett elkerülő úttól északra a hétvégi házas üdülőterület, valamint sportterület helyén létesült.

b) Ipari gazdasági terület bővítése tervezett a vasúttól délre az új 67-es számú út mindkét oldalán.

c) A hatályos tervben Gmg jelű területek ipari, illetve különleges mezőgazdasági üzemi terület területfelhasználásba kerülnek.

d) Pontosításra került a volt cipőgyár és konzervgyár területe (lásd: 2.a)).

5. Különleges területek vonatkozásában

a) Megszűnik a várkertben tervezett termálfürdő terület, valamint a 67-es számú út, illetve tervezett északi elkerülő út mentén előírányzott sportterület.

b) Pontosításra került a megvalósult termálfürdő és strandterület.

c) Új sportterület került kijelölésre a Szent István lakóteleptől északra (lásd: 1.b)).

d) Új különleges terület (szálloda) került kijelölésre a kórháztól északra (lásd: 1.c)).

e) Pontosításra került a várkert déli részén az idegenforgalmi terület.

Beépítésre nem szánt területeken

6. Közlekedési területek vonatkozásában

A város közlekedési szerkezetében – közlekedési területekben – tervezett változások:

a) M60 tervezett út nyomvonala az OTRT-ből átvéve

b) 6-os számú főút meglévő szakasza – a nyugati szakaszának pontosítása

6-os számú főút elkerülő szakasza az OTRT-ből átvéve

c) 67-es számú út az OTRT-ből átvéve

d) az állami mellékutak a meglévő nyomvonalon maradnak

e) az önkormányzati gyűjtőutak a meglévő szakaszokban maradnak. Új gyűjtőút tervezett az (67-es számú út) északi elkerülő út és a termálfürdő között.

7. Zöldterületek vonatkozásában

a) Megszűnnek a várkertben tervezett beépítésre szánt területfelhasználások (termálfürdő, üdülőházas területek) (lásd: 3 a)).

b) Pontosításra került az Almás-patak menti térség, a Vár-környék, termálfürdő és környéke.

8. Erdőterületek, mezőgazdasági területek vonatkozásában

a) Pontosításra kerültek az új alaptérkép, valamint az OTRT térségi övezetei szerinti lehatárolások.

b) Felülvizsgálatra kerül a kertés mezőgazdasági terület lehatárolása.

9. Vízgazdálkodási területek vonatkozásában

Pontosításra kerültek a patakmedrek, vízmosások, záportározók térsége.

A fenti településszerkezeti változások összhangban vannak

- **a területrendezési tervekkel**
- **a településfejlesztési koncepcióval, az abban megfogalmazott jövőképpel és célokkal.**
-

4.2.1. A talaj- és vizek védelme

Talaj- és vízvédelmi vonatkozásban a lakóterületeket érintő módosítások nem jelentősek. Az új kertvárosias lakóterület közművesítéssel, átfogó vízrendezéssel, illetve a települési közszolgáltatásba való bevonása esetén a talajokat és a vizeket károsan nem befolyásolja.

A 6-os számú út nyugati térségében lévő lakóterület ingatlan határok szerint való pontosítása technikai jellegű módosítás, környezethasználat változással nem jár.

Vegyes területek vonatkozásában a volt cipőgyár és a konzervgyár térségének pontosítása szintén az ingatlanhatárokhoz való igazítást szolgálja. A központi vegyes terület övezeti besorolásának módosítását a módosított OTÉK-hoz való igazítás indokolja. A módosítások környezethasználat változással nem járnak.

Az üdülőterületi övezetek zömének törlését érdektelenség indokolja.

A különleges területek érintő módosítások a jelenlegi strand korábnál szerényebb fejlesztése indokolja, de biztosítja a továbbfejlesztés lehetőségét. A sportpálya áthelyezésével lehetőség nyílik a strand üzemeléséhez kellő számú parkoló kialakítására. A parkolók kialakítása során biztosítani kell a csapadékvizek szennyeződésmentes elvezetését. Új idegenforgalmi terület kialakítása idegenforgalmi fogadóépület kialakítása miatt szükséges. A kórháztól északra a kisvárosias lakóterület kialakított különleges terület a kórház bővítését teszi lehetővé. Új sportterület alakítható ki a Szent István lakóteleptől északra a korábbi kertvárosias lakóterület helyett. A módosítások közművesítéssel, vízrendezéssel valósíthatók meg a talaj- és vizek károsítása nélkül.

Gazdasági területek a meglévő és tervezet útvonalak mellett kerülnek kijelölésre, védendő létesítményeket nem érintenek. A fejlesztések megvalósulása során törekedni kell a teljes körű közművesítésre és a területek át fogó vízrendezésére.

Vízgazdálkodási területek vonatkozásában a patakmedrek, vízmosások, záportárolók térsége pontosításai a szabályozottságot és a fenntartás feltételeit javítja.

A módosítások talaj- és vízvédelmi szempontból nem kifogásolhatók. A módosításnak földtani, vízföldtani, illetve talaj- és vízvédelmi szempontú akadálya nincs.

4.2.2. A levegőminőség védelme

A településrendezési eszközök módosításai közül a közlekedési jellegű fejlesztések idéznek elő környezetterhelés csökkenést. A települést elkerülő útvonalak megvalósulása esetén csökken a belterület légszennyező anyag terhelése. A strand környezetének fejlesztése során kialakított parkoló szintén kedvező levegőtisztaság-védelmi szempontból. Csökken a lakó utcákban való parkolás, így csökken a strandfürdőt körülvevő lakóutcák környezetterhelése.

A településrendezési eszközök egyéb módosításai levegőtisztaság-védelmi szempontból nem meghatározó.

A települési környezetminőség a zöldterületek növekedése alapján javulhat.

A módosításoknak levegőtisztaság-védelmi akadálya nem ismert, a közlekedési fejlesztések megvalósulásával a levegőminőség javulása várható.

4.2.3. Hulladékgazdálkodás

A módosítással érintett területeket az Önkormányzatnak be kell vonni a közszolgáltatásba. Az Intézményeken belül ki kell alakítani a szelektív gyűjtés és hasznosítás kereteit.

A gazdasági területeken történő fejlesztések során törekedni kell a hulladékszegény technológiák kiválasztására. Hulladékfeldolgozás, kezelés esetén engedélyeztetni kell a tevékenységet.

A gazdaság-fejlesztése során prioritást kell biztosítani a környezetvédelmi iparnak.

A módosításoknak hulladékgazdálkodási szempontú akadálya nem ismert.

4.2.4. Zaj elleni védelem

A megelőzés érdekében a környezetbe zajt, illetve rezgést kibocsátó és a zajtól, rezgéstől védendő létesítményeket úgy kell egymáshoz viszonyítva elhelyezni, hogy a zaj és rezgés ne haladja meg a megengedett zaj, illetőleg rezgésterhelési határértékeket.

Az elfogadható és a követelményeknek is megfelelő „zajhelyzet” elérése érdekében fontos azoknak a feladatoknak és eszközöknek a meghatározása, melyekkel megakadályozható a környezet minőségének további romlása, valamint fokozatos javulás érhető el.

A településrészek zajhelyzetének további javítása érdekében a meglévő épületek, illetve melléképületek részleges vagy teljes rendeltetésmód változását úgy kell kialakítani és engedélyezni, hogy a szomszédos ingatlanok építési övezeti funkciójának megfelelő zajvédelmi követelmények, megengedett határértékek teljesülése biztosított legyen.

A településrendezési eszközök módosításai közül a közlekedési jellegű fejlesztések idéznek elő környezetterhelés csökkenést. A települést elkerülő útvonalak megvalósulása esetén csökken a belterület zajterhelése. A strand környezetének fejlesztése során kialakított parkoló szintén kedvező zaj-védelmi szempontból. Csökken a lakó utcákban való parkolás, így csökken a strandfürdőt körülvevő lakóutcák környezetterhelése.

Zajvédelmi szempontból kedvező módosítás a 6-os számú út keleti bejáratánál korábban kijelölt falusias lakóterület megszüntetése, így a főút zajterhelése nem érint védett létesítményeket.

A településrendezési eszközök egyéb módosításai zajvédelmi szempontból nem meghatározó.

Az OTÉK védőterületekről szóló 38.§ (8) bekezdés a) pontja szerint az országos közút és vasútvonal mellett nem jelölhető ki új beépítésre szánt terület - a gazdasági területek és a 24. § (2) bekezdés *l*), *k*) és *n*) pontja szerinti területek kivételével - gyorsforgalmi út esetében az út tengelyétől számított - amennyiben kormányrendelet másként nem rendelkezik - 250-250 m széles területen.

A tervezés során továbbá figyelembe kell venni az OTÉK 38.§ (5) bekezdését. Ha valamely építményt a megengedett környezetterhelési határértékekkel szemben védeni szükséges és az műszaki kialakítással nem oldható meg, a védelemre igényt tartó köteles védőterületet kialakítani. Az építmények funkció szerinti tájolása is kedvező megoldás lehet.

A követelmények betartásával, körültekintő tervezéssel biztosítható a zajterhelési határértékek betartása, így a módosítások e feltételek teljesítésével elfogadhatók.

4.2.5. Épített környezet és kulturális örökség védelme

Az örökségvédelmi hatástanulmány értékelése alapján lehetséges a módosítások végrehajtása.

A környezet védelmének általános szabályáról szóló 1995. évi törvény 24-27. §-ai szerint összefoglalóan a következők rögzíthetők:

- A módosítással érintett területek fejlesztése a települési környezet minőségén javít
- Megakadályozza a területek állag és környezetminősége további romlását.

- A település hatályos és a módosítás realizálódása esetén is a településrendezési eszközei a környezet terhelhetősége és a településrészek rendeltetése alapján övezeteket határoz meg.
- A fejlesztési területeken a jelenleg folytatott és a tervezett tevékenységek sem igényelnek jelen ismeretek szerint védőterület kialakítását, azonban a szabályozási elemekkel optimalizálni kívánja az Önkormányzat a környezethasználatot.
- A hatályos településrendezési eszközök és a módosítás realizálódása esetén is meghatározott a zöldterületi követelmény rendszer.
- A környezeti értékelés szempontjai a tervezés során maximálisan figyelembe lettek véve.

4.2.6. Táj- és természetvédelem

Az OTRT által a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek övezetébe sorolt területek egy része erdő, a kialakult szőlőterületek és a vár körüli erdőterületek. Ha az ökológiai folyosó folytatását szorgalmazzuk, az ökológia folyosó része az a terület melyet tájképvédelmi terület bővítésére javasolunk. A másik terület mely alkalmasnak tűnik, az a meglévő kerti övezetbővítése jelentheti, itt területhasználatot ugyanazon korlátokkal kell megtartani, mint a tájképvédelmet jelentő nagyobb terület. A kijelölt tájképvédelmi területekre biztosítani kell a rálátást, a zavaró létesítményeket takarni, vagy megszüntetni kell. Ez különösen fontos a vár és környezete területére. A tervezett északi elkerülő út megvalósításához az erdős részt átszelő szakaszon a szegélyzóna kialakítása elengedhetetlen. A tervezett M60 autópálya és a mezőgazdasági területek közötti védelmi rendeltetésű erdőterületek a védelmet és a takarást jelentik.

A település zöldfelületi rendszerének legfontosabb eleme az Almás patak és annak vonalát követő területek. A vártól északra eső erdőterületek, a vár körüli gyönyörű erdőterületek a település zöldfelületi rendszerének magja. E mag kapcsolatát kell a környezőjelentős elemek felé biztosítani. Északi irányban a közeli Csertő erdőterülete illetve déli irányban az Almás patak vonalát követve Dencsháza erdőterületei felé. Ez az összekötő elem az Almás-patak vonala mentén elhelyezkedő lineáris elemek: fasorok, véderdők. A nem kezelt legelőkön a szukcessziós folyamat megindult, lassan beerdősülnek.

A vár körüli hatalmas zöldterület megtartása és fejlesztése úgy, hogy az ökológiai, tájképvédelmi és védelmi feltételeknek is megfeleljen. A pihenő jelleg erősítése, a gyógyhely és a műemléki környezet látogatói számára.

A település belterületén belüli zöldfelületi elemek – a rendszert tekintve – a családi házas lakóterület zöldfelületein keresztül elvben megvan, de a közösségi használatú elemek (közparkok) csak elszórva vannak meg.

A családi házas beépítés a magánhasználatú zöldfelületet biztosítja, de a közparkokra vonatkozó elvárásokat már kevésbé. A tömbtelkes, többszintes beépítésű területeken a használható zöldfelületeket a közparkok jelentik. A közparkok jelentik a közösségi találka pontokat, valamint ezek a helyek alkalmasak a magasabb szintű felszereltség biztosítására.

A módosításoknak táj- és természetvédelmi szempontú akadálya nincs.

5. Javaslat a településrendezési tervekhez kapcsolódó önkormányzati intézkedésekre, monitorizálásra

A településrendezési eszközök módosítása során a környezeti értékelés a terület-felhasználási kérdéseket és az építési tevékenység feltételrendszerét tisztázza.

A településrendezési tervekhez kapcsolódó, azokkal összhangban, lehetőleg az elfogadásával egy időben szükséges olyan önkormányzati intézkedések foganatosítása, melyek kezelik a településen meglévő, esetleg bekövetkező környezeti konfliktusokat és szabályozza a lakosság együttélési szabályait, valamint a kötelezően igénybeveendő közszolgáltatásokat.

Szigetvár Városában a következő kapcsolódó intézkedésekre teszünk javaslatot:

A település környezetvédelmi programjának felülvizsgálata a fejlesztési koncepció módosulására tekintettel.

A korszerűsített hulladékgazdálkodási tervek szerint a hulladékgazdálkodást érintő helyi rendeletek (köztisztasági, közszolgáltatási, stb.), aktualizálása.

Az elfogadható és a követelményeknek is megfelelő „zajhelyzet” elérése érdekében fontos továbbá azoknak a feladatoknak és eszközöknek a meghatározása, melyekkel megakadályozható a környezet minőségének további romlása, valamint fokozatos javulás érhető el.

A település lakóingatlanain megengedett kisvállalkozások esetében az engedélyezés során az előírt zajterhelési határértékek teljesülésének igazolását követelménynek kell tekinteni, annak érdekében, hogy a közvetlen környezetükben lévő lakóterületek kedvező zajhelyzete megmaradjon, illetve a zajterhelés növekedése megakadályozható legyen.

6. Összefoglalás

Szigetvár Város településrendezési eszközei módosításához elkészítettük a környezetalakítási és környezetvédelmi munkarészhez szükséges környezeti értékelést.

A környezeti hatások értékelését a települési környezet minőségét, állapotát befolyásoló környezethasználatokra vonatkozó követelmények összefoglalásával kezdtük.

Célirányosan rögzítettük környezeti elemenként, szakterületenként a követelményeket, elvárásokat, melyek a környezethasználat minősítésén túl a szabályozási terv kialakítását és a helyi építési szabályzat kereteit határozták meg.

Összegeztük a területfejlesztés, területrendezés várható hatásait, a fejlesztési irányokat.

Külön javaslatot adtunk a településrendezési tervekhez kapcsolódó egyéb önkormányzati intézkedésekre, melyek a települési környezetminőségnek a javítását eredményezhetik.

Összefoglalóan megállapítható, hogy Szigetvár Város településrendezési eszközeinek módosítása segíti a település fenntartható fejlődését, a környezeti helyzetének megtartását és hosszútávon biztosítja a környezet védelmét.

A településrendezési eszközök módosítása nem veszélyezteti a környezeti elemeket és a fejlesztések során biztosíthatók a jelentős környezeti hatótényezők elleni védelem.